VIENYBĖ

LXVIII M. 13 N. • 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. • 1953 M. KOVO (MARCH) 27 D. • KAINA 10c.

DABAR

Raudonasis Tvanas
Ignas J. Šeinius
Picaso ir Stalinas
Pavasariui grįžus

JUOZAS TYSLIAVA

Reikia pa veikinti rašytoją Stepą Zobarską, kuris draugų padedamas, pagaliau išleido Igno J. Šeiniaus Raudonąjį Tvaną ir lietuvių kalba.

Tai stambi 327 puslapių knyga, kuri, kaip ir visi Šeiniaus veikalai, skaitytoją laiko prirakinus nuo pirmojo iki paskutinio jos sakinio.

Apie bolševikmetį daug kas rašė, bet taip vaizdingai, taip giliai ir tokiu mastu tegalėjo parašyti tik Ignas J. Šeinius.

Tik Kuprelio, Vasaros Vaišių, Bangos Siaučia ir kitų didelių veikalų autorius galėjo taip pavaizduoti mūsų tautos tragediją.

***

Kaip žinoma, Ignas J. Šeinius Raudonąjį Tvaną parašė švedų kalba.

Tai buvo anais baisiaisiais 1940 metais, kad Lietuva, pati netikėdama, prarado nepriklausomybę, kada pasijuto pavergta tų, kuriuos ji 20 metų laikė savo draugais.

Pats savo akimis matęs nelaimę, pats slapstęsis ir pagaliau turėjęs bėgti iš tėvynės, Ignas J. Šeinius, anot Zobarsko, "vėl griebiasi savo ginklo —plunksnos ir per šešias savaites parašo Raudonąjį Tvaną, kuris sukelia švedų spaudoje ir skaitytojuose nepaprastą susidomėjimą."

Kiekvienas lietuvis, ypač buvęs tremtinys, privalo perskaityti Raudonąjį Tvaną.

***

Ignas J. Šeinius, pradėjęs rašyti dar prieš pirmąjį pasaulinį karą, yra nemažiau žinomas ir lietuviams amerikiečiams.

Už tai reikia padėkoti buvusiems šio laikraščio leidėjams, kurie, rodos, 1913 metais išleido vieną pirmųjų Igno J. Šeiniaus apysakų.

Tai Kuprelis, kurį vėliau autorius perdirbo ir kuris trečiukart buvo išleistas tremtyje, Vokietijoje.

Šeinius yra stambi figūra ne tik mūsų literatūroje, bet ir buvusioje Lietuvos valstybėje. Tai rašytojas ir diplomatas.

Ar mūsų leidėjams nevertėtų pagalvoti apie Šeiniaus raštų išleidimą?

Ką sakote jūs, Lenktaičiai, Sodaičiai, Civinskiai ir kiti drąsuoliai?

***

O tuo tarpu komunistų spauda, tiek Paryžiuje, tiek Maskvoje, pyksta, kad Picaso nupiešė Staliną...

Ir kaip tu čia žmogus nepyksi, kada sovietų pusdievis greičiau panašus iškamšai žvirbliams iš kviečių baidyti...

Bet garsusis Andalūzijos dailininkas, kurį komunistai laikė komunistu, aniems nė gero. Girdi, "tuo blogiau, kad jiems nepatinka".

Berods, tai ne pirmas kartas. Viename savo kūrinyje Picaso pavaizdavo civilinio karo metu subombarduotą Ispaniją.

— Ar ir tai jūsų darbas?— paklausė nacis, atsilankęs į Picaso parodą, įvykusią vokiečių okupuotame Paryžiuje.

— Ne, tai jūsų darbas, atsakė dailininkas.

***

Žmonėms, kuriems šią žiemą teko sirgti, ypač džiaugiasi sugrįžusiu pavasariu.

Pavyzdžiui, jeigu ne dr. Tadas Savickas, tai šių žodžių autorius taip ir nebūtų sužinojęs, kad jis keletą dienų vaikščiojo su degančiais plaučiais...

O ką bekalbėti apie milijonus kitų tokių žmonių, kurie šią žiemą prakosėjo, sirgdami vadinama influenca?...

Bet štai grįžo pavasaris, ir mes, gimę tolimoje žiemių šalyje, kur šv. Juozapo dieną parlekia pempė, dabar bent mintimis mėginame atsigerti galvinančios beržo sulos.

Ir šį, kaip ir kiekvieną pavasarį paukščiai susirenka toje pačioje vietoje: City Hall.

Ir poruojasi. Jiems nerūpi, kad Impellitteri nepajėgia subalansuoti miesto biudžeto.

KREMLIUJE IŠKILO PENKTASIS ASMUO

Šalia Malenkovo, Beria, Molotovo ir Bulganino iškilo naujas asmuo, tai Kruščiovas, kuris užims Malenkovo vietą partijos vadovybėje, kurią anksčiau pats Stalinas turėjo. — Malenkovo valdžia dėl to tik dar labiau sutvirtėja

Praėjusį šeštadienį, su vienos savaitės pavėlavimu, Maskvos radijas pranešė ypatingai svarbų pakeitimą komunistinėje vyriausybėje. Anot komunikato, komunistų partijos centro komitetas priėmė šiuos nutarimus:

- **Sutiko su Malenkovo prašymu atleisti jį nuo partijos generalinio sekretoriaus pareigų.**
- **Išrinko partijos centro komiteto sekretoriatą iš sekančių narių: N. S. Kruščiovo, M. S. Suslovo, P. N. Pospelovo, N. N. Šatalino ir N. S. Ignatievo.**

Šita partijos reorganizacija nėra netikėta ir, atrodo, vykdoma pagal nustatytą programą po Stalino mirties.

N. Kruščiovas, kuris anksčiau ėjo Maskvos rajono centro komitete pirmojo sekretoriaus pareigas, kovo 6 d. buvo iš tų pareigų atleistas, kad "galėtų visiškai pasišvęsti partijos veiklai centro komitete". Tad jau nuo to laiko galima buvo laukti, kad Kruščiovui bus pavesta ypatinga misija, kad jis bus paskirtas partijos vadovybėje vietoj Malenkovo.

Tačiau būtų klaidinga manyti, kad šitas Kruščiovo paskyrimas sumažina Malenkovo įtaką partijoje. Priešingai ji net padidėjo.

Pirmiausiai Malenkovas išlaiko savo vietą partijos prezidiumo priešakyje. Gi, kaip žinoma, prezidiumas yra pakeitęs Politbiurą ir vadovauja komunistų partijai, tuo tarpu sekretoriatas tik vykdo prezidiumo nutarimus ir prižiūri jų pildymą.

Antra, Kruščiovas yra laiko mas labai artimu Malenkovo draugu, net jo intimiu bendradarbiu jau nuo senų laikų. Tad Malenkovas vietoj susilpninęs, tik sustiprina savo įtaką partijoje, nes per Kruščiovą galės lengviau kontroliuoti sekretoriatą ir partiją.

Gi dėl kitų naujų sekretoriato narių, kaip Suslovo, Pasplovo, Šatalino ir Ignatievo, tai visi keturi jau anksčiau buvo aukštose pareigose vyriausybėje ir visi be išimties yra artimi Malenkovo bendradarbiai. Tarp jų Šatalin atstovauja naują generaciją. Jo vardas iki šiam laikui buvo beveik niekam negirdėtas ir pirmą kartą pasirodė tik paskutiniajame partijos kongrese kandidatų sąraše į centro komitetą. Paspelov yra komunizmo teoretikas, Markso-Engelso-Lenino instituto direktorius, partijos oficiozo Balševik kuris dabar pavadintas Komunist, redaktoriaus pavaduotojas.

Iš to peorganizavimo matyt, kad paskiriant sekretoriatą iš penkių asmenų vietoj buvusių dešimt, Malenkovas pasiryžo viso e srityse pravesti po Stalino mirties centralizaciją.

Savo vyriausybėje jis ministrų skaičių iš pusšimčio sumažino iki 27, gi partijos prezidiumą sumažino iš 25 iki 10.

Šitos visos reformos vakarų diplomatiniuose sluogsniuose įvairiai komentuojamos, bet niekas nieko tikro negali pasakyti. Kremlius ir toliau pasilieka didele paslaptimi.

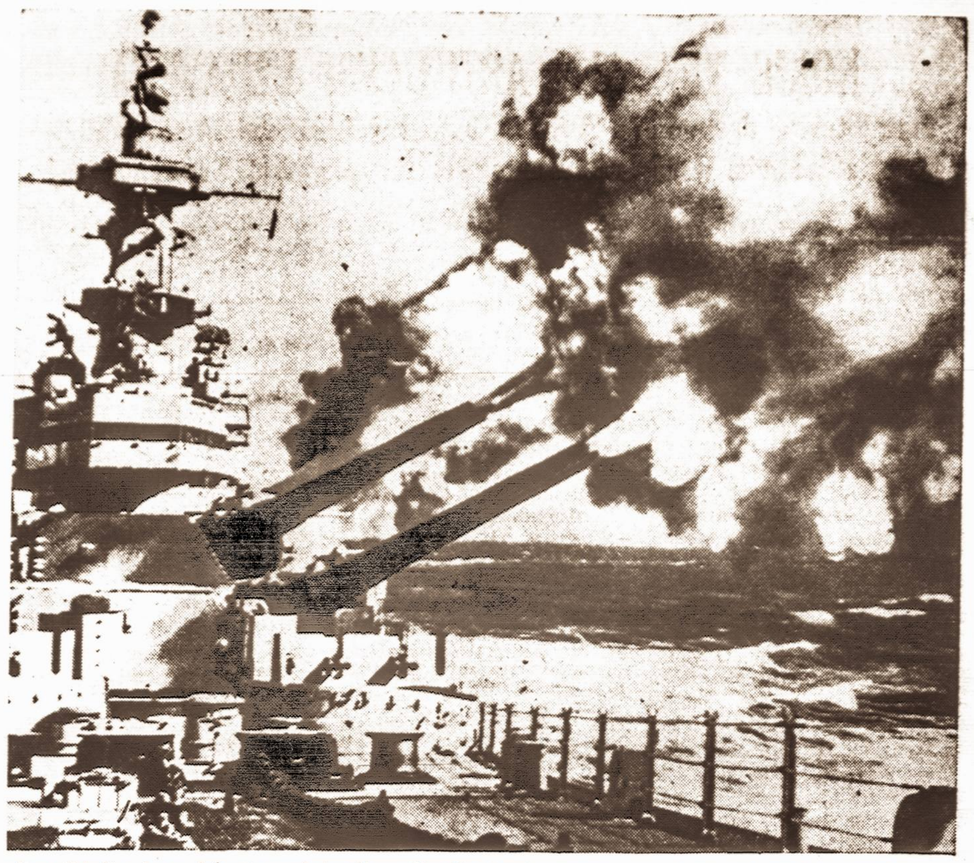

Amerikiečių karo laivyno vykstančiose Karibų jūroje manevruose buvo išbandytos naujos patrankos, kurios viena salve iššauna 12 tonų sviedinių.

KORĖJOS TAIKOS RAKTAS YRA MASKVOJE

Buvęs Korėjoj aštuntos armijos vadas gen. Van Fleet Senato karinių reikalų komisijoje pareiškė, kad 1951 metais pradėjus kontraofenzyvą laimėjimas jau buvo JT rankose, bet priėmus komunistų bergždžias derybas, viskas dingo.

Sovietai, matydami, kad šiaurės korėjiečiai pralaimi, tada pasiūlė derėtis. JT armijai buvo isakyta sustoti ir pradėta nesibaigianti derybų komedija, kuri leido komunistams perorganizuoti savo armiją, pristatyti į frontą naujus pastiprinimus, sutvarkyti kelius ir pasiruošti ilgam karui.

"Komunistų armija buvo pakrikusi. Mes privertėme ją bėgti", kalbėjo senatoriams gen. Van Fleet. "Bet mes gavome įsakymą sustoti, galutinai nepribaigę priešą".

Jei JT armija būtų tęsusi ofenzyvą ir būtų galėjusi persekioti priešą, ji būtų galėjusi lengvai paimti tada į nelaisvę 300,000 priešo kareivių.

Anot gen. Van Fleet taikos raktas yra Maskvoje. Kol su Maskva nebus susitarta, tol Korėjoje karas tęsis, kaip priešui patiks.

Gen. Van Fleet pakartojo savo pareiškimą, kad JT armijai Korėjoje tikrai truko ginklų per visą jo komandavimo laiką, kad galima būtų pradėti ofenzyvą.

PABĖGO SU LĖKTUVU IŠ ČEKOSLOVAKIJOS

Praėjusį antradienį vakarinėje Vokietijoje nusileido kelevinis čekoslovakų lėktuvas su 28 keleiviais.

Pabėgimą suorganizavo trys čekoslovakai ir kiti keleiviai apie tai sužinojo, tik tada, kada lėktuvas nusileido vakarų Vokietijoje. Du iš keleivių, pasinaudodami ta proga prisijungė prie bėglių paprašydami leidimo pasilikti, kiti keleiviai, jiems prašant, bus atgal į Čekoslovakiją grąžinti.

Zapotocky išrinktas į Gottwaldo vietą

Susirinkęs Prahoje Čekoslovakijos parlamentas vienbalsiai išrinko į mirusio Čekoslovakijos prezidento Gottwaldo vietą, iki šiam laikui ėjusį vyriausybės pirmininko pareigas Zapotocky, kuris yra 69 metų amžiaus ir priklauso komunistų partijai nuo pat pirmųjų sava jaunystės dienų.

1923 metais jis jau buvo čekų komunistų partijos generaliniu sekretoriumi ir buvo vienas svarbiausių 1948 metais perversmo organizatorių. Jis esąs vienas "kiečiausių" čekoslovakų komunistų, kuris ištikimai atsidavęs Kremliaus įsakymams.

Mirė Anglijos karalienė Mary

Paskutiniu laiku sirgusi senoji Anglijos karalienė Mary, Jurgio V našlė, kuriai buvo 85 m. amžiaus praėjusį antradienį mirė.

Jos mirtis, neturės jokios įtakos į šią vasarą įvykstantį Elžbietos II karūnavimą. Gėdulo laikas paskelbtas tik vienam mėnesiui.

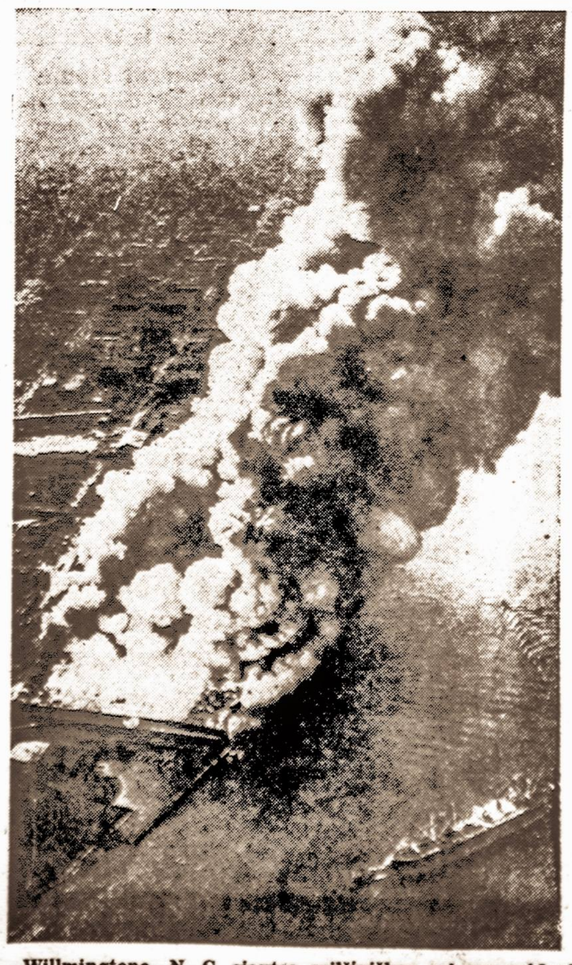

Willmingtone, N. C. siautęs milžiniškas gaisras pridarė nuostolių už 15 milijonų dolerių.

MARŠALAS TITO PERKIRTO LONDONĄ

Ką Hitleriui su bombardavimais nebuvo pasisekę padaryti. — Tito išvyko gavęs pilną užtikrinimą, kad sovietų agresijos atveju Anglija jį rems. — Mainais už Albaniją būk sutikęs atsisakyti nuo Triesto

Vienybės korespondentas Europoje

Apsivilkęs ilga pilka miline su raudonais atlapais, šeštadienį Tito įlipo į savo kreiserį Galeb ir išplaukė į Jugoslaviją. Jo išlydėti į Westminister pakrantę atvyko užsienių reikalų ministras Edenas, pirmasis admiraliteto lordas Rhoderick Mac Gregor ir kiti vyriausybės nariai.

Karo laivui Galeb plaukiant Temze, prie upės susirinkusi minia rėkė: "Tito, the hero!"

Pirm apleisdamas Londoną, Tito Jugoslavijos ambasadoje suruošė iškilmingą priėmimą, kuriame dalyvavo pačių žymiausių Londone 800 asmenų.

Šį kartą apsauga prie ambasados buvo diskretiška ir prie durų matėsi vos dešimt policininkų. Bet gi pirmomis Tito vizito dienomis, kada buvo imtasi ypatingai griežtų apsaugos priemonių, londoniškiai buvo nepatenkinti, sakydami, kad tai primena Hitlerio apsilankymą Romoje.

Kada pirmadienį visi devyni tiltai per Temzės upę buvo uždaryti ir Londono gyventojai negalėjo persikelti iš vienos pusės į kitą, Daily Mirror pastebėjo, kad Hitleris su visa savo Luftwaffe niekad nesugebėjo karo metu perkirsti Londoną, tai dabar Tito, arba greičiau jo sargai, pirmą kartą istorijoje Londoną perkirto į dvi dalis.

Savo vizitu Tito patenkintas ir išvykdamas pareiškė, kad pasitarimų rezultatai peršviršijo tai, ką jis laukė, kada gavo Churchillio kvietimą atvykti į Angliją.

Anglai irgi patenkinti šitu vizitu.

Konservatorių organas Daily Telegraph rašo, kad Tito vizitas įrodo, kad Jugoslavija galutinai perėjo į sąjungininkų pusę.

Tito gavo iš Anglijos vyriausybės pilną užtikrinimą, kad sovietų agresijos atveju jis gali pilnai pasitikėti Anglijos parama. Londonas ir Belgradas pilnai sutaria, kad ši agresija nebus laikoma lokaliu konfliktu. Be to, dar keli susitarimai padaryti kiek tai liečia karinį bendradarbiavimą ir anglai prižadėjo paspartinti ginklų siuntimą į Jugoslaviją.

Londono pasitarimuose labai plačiai buvo paliestas Triesto ir Albanijos klausimas. Tvirtinama, kad Tito sutikęs atsisakyti nuo Triesto, jei jam bus paliktos laisvos rankos Albanijoje. Manoma, kad su tokiu "gentleman's agreement" sutiks ir Italija, nes Triesto grąžinimas Italijai, būtų didelis triumfas Gasperi vyriausybei. Gi dėl Albanijos rėkia tik nedidelė grupė emigravusių į Romą albanų ir keletas neofašistų, kurie dar vis sapnuoja seną balkanų imperializmo sapną.

Ginčai dėl Bohlen

Jau antra savaitė, kai eina aštrūs ginčai dėl Charles Bohlen patvirtinimo ambasadoriumi Maskvoje.

Kaip žinia Bohlen patvirtinimui ambasadoriumi priešinasi republikonų senatorius McCarthy, sakydamas, kad Bohlen yra prokomunistas ir reikia panaudoti "melavimo aparatą", norint sužinoti jo pareiškimų teisingumą.

Valstybės sekretorius Dulles pasiūlė Taftui ir Sparkmanui susipažinti su FBI raportais apie Bohlen, su sąlyga, kad jie nebus skelbiami viešai.

Bohlenui prikišama, kad jis buvo demokratų administracijoje, kad dalyvavo Jaltos ir Potsdamo konferencijose ir kad atsisakęs pasmerkti ten padarytus susitarimus.

Be abejo Senatas jį patvirtins, bet tas sudaro naujai administracijai tam tikrų nemalonumų.

ADENAUERIS RUOŠIASI KELIONEI Į AMERIKĄ

Adenaueris padarė tai, ką Dulles iš jo laukė ir tokiu būdu laimėjo vienu punktu prieš Prancūziją, kuri vis delsia su Europos armijos sutarties ratifikavimu.

Po šito laimėjimo, Adenaueris tikisi, kad jis bus triumfališkai sutiktas Washingtone balandžio 10 d.

"Atmosferos paruošimu" daug rūpinasi jo propagandos direktorius Eckhardt, kuris ne nori, kad su Adenaueriu atsitiktų tas pats, kas su Austrijos vyriausybės galva Gruberiu, kuris buvo Amerikoje karš tai priimtas, bet kitą dieną "užmirštas" ir išvykstant didžioje amerikiečių spaudoje paminėtas tik aštuoniom eilutėm.

Bonnos vyriausybė būk pavedusi amerikiečių firmai "Roy, Bernard and Co." suorkestruoti provokišką propagandą Amerikoje.

Drauge su Adenaueriu atvyks amerikiečių aukštasis komisaras Vokietijoje.

Adenaueris Washingtone tarsis dėl amerikiečių karinės pagalbos Vokietijai, ir bandys išsiderėti, kad būtų sumažintos kareivių išlaikymui sumos.

APLINK PASAULĮ

- **Vienas švedų pastorius žada šiais metais baigti įrengti laivą, kuris tarnausiąs kaip siunčiamąja radijo stotimi skelbimui Biblijos į anapus geležinės uždangos. Radijo pranešimai būsią duodami rusiškai, vengriškai, lenkiškai, rumuniškai, estiškai, latviškai ir lietuviškai.**
- **Amerikietis Francis Putnam, iš Omaha, mirdamas visą savo turtą paliko katei "Midgie", pažymėdamas testamente, kad ji galės jo namus tvarkyti kaip jai patiks. Jai mirus namus perims administratoriai.**
- **Centrinėje Indijoje Garhaward miestelyje vienas indas paaukojo savo dviejų metų dukterį naikinamosios energijos deivei Kali, sutraiškindamas dukters galvą į deivės altorių. Policija žmogžudį suėmė.**
- **Sovietų vyriausybė pažadėjo išmokėti 25,000 dolerių premiją komunistų lakūnams, privertusiems vakariečių lėktuvus nusileisti sovietų kontroliuojamoje teritorijoje.**
- **Praėjusią savaitę Turkijoje įvykusiame žemės drebėjime žuvo 1100 žmonių, 2000 liko sužeisti ir 600 namų sugriauta. Labiausiai nukentėjo vakarinės provincijos. Gyventojai nedrįsta dar jeiti į išlikusius sveikus namus ir miega lauke.**
- **Gary Cooper ir Shirley Booth gavo "Oskaro" premijas už geriausiai atliktas roles 1952 metais.**
- **Vakarų Vokietijos parlamentas ratifikavo susitarimą dėl Europos armijos. Prancūzijoje žadama, jei parlamentas neratifikuos, paskelbti tautos atsiklausimą.**
- **Jungtinėse Tautose sovietų delegacija buvo iškėlusi skundą prieš JAV, kad ši remianti šnipus anapus geležinės uždangos. Amerikos atstovas paaiškino, kad minimi pinigai buvo išleisti įkurdinimui pabėgusių iš sovietiško rojaus.**

KOKIE YRA SLA ARTIMIAUSI UŽDAVINIAI

Patriotinėje darbuotėje Susivienijimas suvaidino didelį vaidmenį.— Naujakuriai ir čia augęs jaunimas turi pagyvinti Susivienijimą

SLA sekretorius ir reikalų vedėjas dr. M. J. Vinikas spaudos atstovui pareiškė keletą minčių ryšium su pradėtu dabar vykdyti naujų narių telkimo vajumi, kuriam duotas prasmingas varda.— Lietuvybės vajus.

— SLA reikšmė lietuvių ateivių gyvenime kinta kartu su besikeičiančiom mūsų gyvenimo sąlygoms. Mes visi senesnieji Susisivienijimo darbuoto jai didelių malonumu prisimenam, kaip daug reikšmės turėdavo ši organizacija visame mūsų gyvenime. Nedidelio miesto lietuvių kolonija gyveno bendru gyvenimu. O vietinės Susivienijimo kuopos metinis susirinkimas jau būdavo panašus į šventę. Visi čia susitikdavom, visi broliškai bendravom. Jeigu kurią nors šeimą ištiko nelaimė, tai jau buvo žinoma, jog ir pats Susivienijimas tai šeimai pagelbės ir visi nariai broliškai ją parems. Ką gi padarysi, jei gyvenimo sąlygos smarkiai pasikeisdamos ir mūsų nuotaikas nepaprastai pakeitė. Anų laikų ateiviai šiame krašte dar jautėsi nejaukiai ir glaudėsi prie vienas kito. Dabar užsidarėme atskirose grupėse ir partijose ir vienijančios, lietuvišką šilumą teikiančios organizacijos reikalingumas mums jau ne toks būtinas atrodo.

Kiekvienas einame savais keliais ir randame savus smagumus. Filmų paveikslai, televizija ar kokia kita pramoga mums šiandien sukliudo atvykti į Susivienijimo kuopos susirinkimą.

O pakalbintas prisirašyti į SLA, tuojau teiraujasi, — kokia mums iš to nauda bus. Tiesa, šiandien pats Susivienijimas ištobulinęs, pritaikęs savo apdraudos sistemą gyvenimo reikalavimams pasiekė to laipsnio, kad jokia kita apdraudos įstaiga už tuos pačius mokesčius negali geresnių, negu SLA, sąlygų pasiūlyti. Susivienijimas, žinodamas daugumos lietuvių apdraudos reikalavimus, pilnai naujom sąlygom pritaikė savo darbo planą.

— Jeigu jau materialiu požiuriu Susivienijimas geresnius pasiūlymus apdraudos srityje gali padaryti, tai moralė šios organizacijos reikšmė lietuvių yra nepaprastai didelė.

— Amerikos lietuviai visiškai pagristai didžiuojas savo tautiečiams ir savo senajai Tėvynei nuveiktais darbais. Ir mes visi gerai žinome, kad patriotinėje lietuvių darbuotėje Susivienijimas suvaidino didelį vaidmenį, jungdamas visus lietuvius be pažiūrų skirtumo į bendrą darbą, dažnai vadovaudamas lietuvių patriotų žygiams.

Šiandien mums reikalinga dar didesnė vienybė ir ryžtingumas. Pasaulis įvertina tik organizuotas tautas. Tad Susivienijimas turedamas prieš akis naujus uždavinius ir pradeda susitiprintą visuomenės organizavimo vajų. Priklausydami savai lietuviškai organizacijai mes darome vienas kitam teigiamos įtakos, įprantame atmesti nereikšmingus pažiūrų skirtumus ir aukojamės bendram savo tautos labui.

Jeigu SLA išaugo į stipriausią fraternalę organizaciją ir nugalėjo visus savo jau ilgoje istorijoje įvairių atskirų partijų ir grupių pasikėsinimus, tai tik dėka lietuvių patriotų pasiaukojimui ir sveikam visuomeniniam instinktui. Visi ir visais laikais jautė tokios kaip SLA organizacijos reikalingumą.

Šiandien lietuviai gyvendami toli nuo Tėvynės jaučia savo tautai ir savo kraštui didelę atsakomybę. Visos organizacijos turi būti sustiprintos ir taip pat turi būti kaip galima daugiau lietuvių įtraukta į bendrą lietuvišką darbą.

SLA šio vajaus metu ypatingą dėmesį kreipia į mūsų naujakurius, kurie lig paskutinio laiko vis dar atokiau laikosi nuo senųjų mūsų organizacijų. Lygiai naujakuriai, lygiai čia augęs jaunimas turi ateiti į Susivienijimą ir pagyvinti jo visuomeninę veiklą. O Susivienijimas turėdamas ir platų savo kuopų tinklą ir stambiausias lėšas, kokias lietuviai čia sugebėjo sutelkti, gali bendram lietuvybės reikalui daug padėti.

J. Laurinavičius

ADVOKATAS ANTANAS A. OLIS ŽYMIAUSIAS ILLINOIS PILIETIS

CHICAGO, ILL. — Iš visų tautų, iš visų Illinois valstybėje pasižymėjusių aukštų valdininkų, trys įžymiausios draugijos nutarė, kad daugiausia garbės vertas Illinois valstybėje šiandien yra lietuvis adv. Antanas A. Olis.

Kovo 27 d., Palmer House Good Government Award bankiete, adv. A. Olis buvo papagerbtas.

Šį bankietą rengė Chicago Junior Chamber of Commerce pagelbstint Chicago Association of Commerce and Industry ir Civil Service Association.

Rengėjai pradžioje manė pagerbti Illinois Gubernatorių ar Chicagos mėrą, bet pasirinko lietuvį.

Chicagos Daily Tribune kovo 21 d. numeryje redakcijos straipsnyje šiūlo sekančiu Chicagos miesto mėru rinkti adv. Antaną A. Olį, nors rinkimai dar bus tik už dviejų metų. Laikraštis pažymi, kad Olio vadovaujamas Sanitary District yra vienintelis, sumažinęs išlaidas ir atlikęs daugiau darbo.

DETROIT RUOŠIAS DIDŽIULIAM VAJUI

Viena pirmųjų lietuvių kolonijų, kuri po BALF'o seimo tuč tuojau karštai ėmėsi darbo dar labiau pagyvinti ir sustiprinti BALF'o veiklą, tai Detroitas. Ruošdamiesi plačiu mastu pravesti BALF'o vajų, skyriaus vadovybė pirmiausiai ėmėsi kiek galint daugiau suverbuoti BALF'o narių. Trumpu laiku nario mokesčių BALF skyrius surinko ir atsiuntė į BALF'o centrą 257 dolerius.

BALF'o nariais verbuojami ne vien paskiri asmenys, bet įvairios draugijos, kurios tokiu atveju moka $5.00 metinio nario mokesčio.

Skyriaus vadovybė naudoja visokias pramogas, susirinkimus kuo daugiausiai į BALF'o veikėjų eiles pritraukti narių. BALF'o 76 skyrius bene vienas skyrių galįs pasigirti didžiausiu narių skaičiumi visoje Amerikoje.

BALF'o skyriaus vadovybę šiems metams sudaro: pirm. Česlovas Cironka, vicepirmikės Marija Kasevičienė ir Liudvika Černiauskienė, nutarimų raštininkas — Vytautas Čižauskas, finansų sekretorius Magdalena Stankienė, iždininkė Elžbieta Paurazienė, iždo globėja Elena Gerulaitienė ir Jurgis Bauža.

Bendram reikalui nuoširdžiai darbuojas taip senieji Amerikos lietuviai, taip nauji ateiviai. Dėl to ir darbo rezultatai labai puikūs.

ALTS CENTRO VALDYBA PASISKIRSTĖ PAREIGOMS

Pirmame posėdy, įvykusiame kovo 22 d. Chicagoje, naujoji ALTS Centro Valdyba pirmininkaujama adv. A. Lapinsko pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirmasis vicepirmininkas dr. J. Bartkus, sekretorius P. Linkus ir iždininkas T. Blinstrubas.

Posėdyje dalyvavo Tarybos nariai: adv. A. Olis, J. Bachunas ir B. Gaidžiūnas.

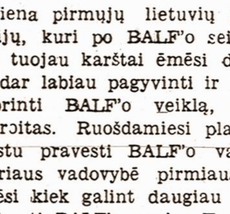

PARDUODAMA VAISTŲ DIRBTUVĖ

plačiai žinoma lietuviams. Geros sąlygos tuojau norinčiam pirkti. Auksinė proga bizniui. Suinteresuotas asmuo gali tapti partneriu. Kreiptis:

DEKEN'S PRODUCTS,
P. O. Box 666, Newark, N. J.

NEMOKAMAI

Pameginkite visi tie, kurie kenčiate šiuos skausmus: REUMATIŠKUS, RANKŲ IR KOJŲ GĖLIMĄ BEI TIRPIMĄ. NEURALGIJĄ, NUOVARGĮ, DIEGLIUS. Jeigu jūs branginate savo sveikatą, tai tuojau atsiųskite savo vardą, pavardę ir adresą drauge su šiuo skelbimu, ir nemokamai gausite naujai pagerintos Deksnio Galingos Mosties. Pavartoję ją, po savaitės laiko, jeigu nesijausite sveikesni, grąžinkite mums likusią. Bet mes žinome: tūkstančiams padėjo, padės ir jums. Užtikrname pasekmes!

Yra senas ir teisingas priežodis: kas tepa, tas važiuoja. Todėl, jeigu nori važiuoti, tai tepk ir tepk su Deksnio Galinga Mostimi.

DEKEN'S PRODUCTS
P. O. Box 666
Newark 1, N. J.

Kurie norite įsigyti vasarnamį ar ūkį ir sveikam kalnų ore ilgiau gyventi prie upelio ar ežerėlio arčiausiai Adirondacks kalnų, kreipkitės į namams pirkti bei parduoti, dokumentus sudaryti bei apdrausti.

M. Kerbelio ir sūnaus įstaigą,
183 EAST MAIN ST., AMSTERDAM, N. Y. Tel. 1656

Massachusetts Gubernatorius Herter (kairėje) prisaikdinęs adv. Susanne P. Shallna, kuri pradeda 3-čią terminą kaip narė "Board of Review, Division of Massachusetts Employment Security' ir teisėją Harold E. Magnusen, sveikina ir linki jiems geros kloties sprendžiant bylas.

ŠALTĄ ŽIEMOS VAKARĄ SKAITYKITE KNYGAS, KURIOS PILNOS UGNIES

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI. Čia labai stipriai pavaizduotas gyvenimas nuogas iš nuogiausių. Iliustruota, 316 psl., kaina $3.00.

ŠIRDIES RŪMAI. Čia aprašyta: kaip tėvą nusineša alkoholis, motiną — meilė, o dukterį — širdis. Iliustruota, 450 psl., kaina $4.00.

ŠLIUPTARNIAI. Čia parodyta lietuvių angliakasių gyvenimas ir tos baisios kovos, kurios ėjo tarp bedievių ir "kryžiokų" — šliuptarnių ir katalikų. 652 psl., drobės viršeliai, Šliupo, Šerno ir Dembskio atvaizdai, kaina $3.00.

VISOS 3 KNYGOS SYKIU TIK UŽ $6.00! Bet taip baisiai žema kaina negali tęstis ilgai. Tai nelaukit rytojaus, bet tuo dėkite $6.00 į voką ir siųskit: DR. ALG. MARGERIS. 3325 S. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL. Persiuntimo kaštus apmokame.

Hartforde įsisteigė studentų skyrius

Hartford, Conn.— Čia studijuojantis lietuvių jaunimas kovo 15 d. buvo susirinkęs ir įsteigė Lietuvių Studentų Sąjungos skyrių, kuriam priklauso Hartfordo ir apylinkės studijuoją lietuviai.

Į valdybą išrinkti: pirmininku Vytautas Saliamonas, pirmaja sekretore Nijolė Stadalnikaitė, antraja sekretore Rita Liutermozaitė ir iždininku Jurgis Petkaitis.

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
730-2 E. Moyamensing Ave
tel. Howard 8-0596
Philadelphia, Pa.

MALIN'S FAMILY SHOE STORE
J. Malinauskas, sav.
Nesigailėsite, įsigiję batus mūsų krautuvėje
3255 RIVER AVENUE
CAMDEN, N. J.

SIMON'S CAFE
S. KRAUČIUNAS, Sav.
Pirmos rušies maistas
DU BARAI
Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais
26 ANDOVER STREET,
LOWELL, MASS.
2-8568

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.
Tel. LOcust 2-9229

BACH'S CAFE
Alus, vynas, likeris.
Visada draugiška nuotaika.
6029 TORRESDALE AVE.,
Philadelphia 24, Pa.
JE 5-9643

PAKĖNO ir sūnų siuvykla, rūbų valykla ir dažykla yra viena didžiausių Amsterdam, New York. Pakėno darbas garantuotas ir kainos prieinamos. Atneškit drabužį šiandien —parsinešit rytoj. Pakėno trokai Jūsų drabužius paims iš namų ir grąžiai pataisytus, išvalytus ir suprosy tus pristatys į namus.

A. Pakėnas & Sons
138 E. MAIN STREET
Tel. 1231
110 BROOKSIDE AVE.
Tel. 5083
AMSTERDAM, NEW YORK

IVY LEAF GRILL
Antonia Smith, Sav.
42 SCHUYLER STREET
AMSTERDAM, N. Y.

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

WALLY'S RESTAURANT
Geri žmonės, geri gėrimai, geras maistas
865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. 3-9838

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE CAFE
1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox Street
Waterbury, Conn.

KARLONAS Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

A. MIEŽIS
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS
2207 N. 2nd STREET,
PHILADELPHIA, PA.
REgent 9-4156

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.
Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MEN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).

Jau išėjo iš spaudos. Gaunama leidykloje ir pas spaudos platintojus.

STEPAS ZOBARSKAS

AUŠRELĖ ELEMENTORIUS

DAINA

Post Office Box 1291
STAMFORD, CONN.
Kaina $2.25

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
Bridgeport, Conn.
TEL.: 3-4696

HOTEL GRUSH
RESTORANAS ir BARAS
ADAM GRUSH, Savininkas
Iš kitų miestų atvykę tautiečiai visada gali gauti patogius ir nebrangius kambarius.
200 North Broad St., Philadelphia, Pa.
LOcust 7-9274

STANLEY'S MEAT MARKET
KAZYS VALAITIS, Savininkas
PIRMOS RŪŠIES MĖSA IR KITI MAISTO DALYKAI
808 North 2nd St., Philadelphia, Pa.
MArket 7-1685

PHILADELPHIA, PA.
MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto
PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street **Philadelphia, Pa.**

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

HOLLYWOOD INN & HALL
ELZBIETA RUDAUSKIENĖ,
Savininkė
Baras ir salės pramogoms
2419 W. 43rd STREET **CHICAGO, ILL.**
Tel. VIrginia 7-9880

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street **Tel. DE 4-5136**
PHILADELPHIA, PA

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street **Telefonas Poplar 4110**
PHILADELPHIA, PA.
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakelevingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai. Nelaimės valandą kreipkites į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

WYOMING SLĖNIS – LIETUVIŠKUMO LOPŠYS
pareiškė Gubernatorius John Fine

Advokato Olio pagerbimo bankete dalyvavęs Pennsylvanijos valstybės gbernatorius John Fine pasidžiaugė pasimatęs su senais savo bičiuliais lietuviais iš savo gimtinės — Nanticoke miesto, buvusiu universiteto sporto instuktoriumi Paukščiu ir dabartiniu Chicagos apskrities iždininku Jonu Brenza, vaikystės draugu.

Savo kalboje gubernatorius prisiminė, kad Wyoming Slėnis Pennsylvanijos valstybėje yra nemažas Amerikos lietuviškumo lopšys, kuriame gimė ir augo keletas didžiausių lietuviškų organizacijų, lietuviška spauda ir panašiai.

Gubernatorius pastebėjo, kad jis į Olio pagerbimo vakarienę atvyko susipakavęs savo daiktus skridimui į Nevados valstybę, stebėti atominių bandymų. Nurodęs, kad Pennsylvanijos valstybė plotu yra tris kartus didesnė už Lietuvą, gubernatorius betgi pastebėjo, kad ne dydis žemės plotu ar žmonių skaičius, bet žmonių dvasia ir pasišventimas yra reikšmingesni tiek pavienio žmogaus, tiek tautų gyvenime. Gubernatorius tęsė, kad jis tai sako su tikslu pagyvinti tą jausmą, meilę ir ištikimybę, bei pasišventimą, kuriuos kiekvienas amerikietis lietuvių kilmės turėtų turėti, prisiminimams to, kas buvo Lietuvos Valstybė, ir viltis, kokia Lietuva galės būti, kai geležinė uždanga bus vėl nustumta atgal.

Toliau Pennsylvanijos gubernatorius sakė — "Lietuva teturėjo tik tris milijonus gyventojų, bet puikių žmonių 3 milijonus tos pat tautybės ir tos pat savitos kultūros, kalbančių tą pačia sava kalba, taip pat žmonių su garbingomis ir didžiomis tradicijomis. Lietuviai bene bus pirmieji turėję kraštą, kuris tęsėsi nuo Baltijos iki Juodosios jūros. "Aš manau, sakė Pennsylvanijos gubernatorius, kad greičiausiai tas įgimtas didumas ir didingumas, kurį jie tada turėjo, įkvėpė ir kitus širdingumo siekti ir panašiai elgtis, kaip tie, kurie sujunge tuos plačius kraštus, skirtus gražiam didžių žmonių sugyvenimui. Panašiai ir Pennsylvanija savo kūrėjo William Penn buvo kuriama mintimi, kad jei šis kraštas bus ko vertas, jis turi būti pastatytas ant laisvės, teisingumo, ir lygybės dėsnių. Ir taip yra. Šiandien Amerikoje broliškosios meilės dėsnis, dvasia ir įstatymai yra ne tik skelbiami, bet jų yra laikomasi ir gyvenime.

Žmogaus aukščiausi siekimai pavirto į valdymosi būdą, kurio priedangoje išsivystė laisvės ir teisės siekiniai. Šiandien tai yra viltis ne tik laisvųjų žmonių, bet ir pavergtųjų, kurie siekia vėl tapti laisvais.

Karai vis dažniau ir dažniau kartojasi. Kalbama apie tautų apsisprendimą ir teisę laisvu balsavimu išsirinkti sau valdžią, kokia yra pageidaujama. Ir apie tuos dalykus yra kalbama ir mokama, kai norima susijungti bendram darbui, bet po to kai karai yra laimėti ir yra laimėjimai atšvęstas mes nuleidžiame pro pirštus tuos dalykus, užtai, kad mes bijome tuo pakenkti žmonių vieningumui. Man atrodo, jog, jeigu yra tinkama mokyti tautų apsisprendimo ir savarankiškumo tikslu laimėti karą, taip pat turi būti toliau kalbama apie apsisprendimą, norint išvengti ateities karų.

Baigdamas kalbą Pennsylvanijos gubernatorius Fine pabrėžė, kad lietuviai su kuriais jis mažas būdamas kartu gyveno, augo ir žaidė daug prisidėjo prie sukūrimo tokios Amerikos, kokia ji yra šiandien. Jis Pennsylvanijos žmonių vardu pareiškė, kad jie irgi gyvena tomis pačiomis viltimis ir siekimais kaip ir Amerikos lietuviai — kad tolimesnių karų išvengimui reikia ne užmiršti tęsti tautų apsisprendimo reikalą.

Jau išėjo iš spaudos garsusis Igno Šeniaus

RAUDONASIS TVANAS

Tai nelinksma knyga, ir vis dėlto tai knyga, kuri turi būti skaitoma, nes ji tikrai pavaizduoja Lietuvos tragediją,—rašė apie jos daniškąją laidą danų laikraštis Berlingske Tidende.

Ši knyga yra netik svarbus šaltinis teisybei ir ypač sovietų taktikai pavergiant Baltijos valstybes pažinti, bet drauge labai įdomus, jaudinantis ir pilnas įtampos pasiskaitymas, — rekomendavo švedų skaitytojams Helsingsborgs Posten.

Bet Raudonasis tvanas turi didžiausios reikšmės mums, nes ten aprašoma mūsų pačių tragedija.

Pasiskubinkit užsisakyt šiuo adresu:

Stepas Zobarskas, 188 Logan Street, Brooklyn 8, New York. Knyga turi 328 pusl. Jos kaina $3.50.

Kuomet tūkstančiai mūsų brolių kuria naują gyvenimą šiapus okeano, seneliai, ligoniai ir kitokie paliegėliai vieni, be ateities ir vilčių, vargsta Vokietijoje. Jų akys nukreiptos į mus. Paremkite juos savo auka. Visas aukas siųskite: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Ką man pasakojo dr. Vydūnas? — Juozas Valtys

VYDŪNĄ PAMATĘ, RUSŲ KAREIVIAI BĖGDAVO...
Bėgdamas nuo bolševikų, Vydūnas vos nenuskendo jūroje. — Graboriaus pareigose.—Moterys kviesdavo Vydūną nakčiai į "sargybą"

1944 m. spalio 2 d. Vydūnas atsisveikina su Tilže ir kartu su kitais pradeda trauktis toliau nuo bolševikų. Iš Tilžės buvo pasukę į Samlandą, o vėliau atsidūrė Neukuhr prie Baltijos, kur, 1945 m. vasario 9 dieną ruošiantis laivu pasitraukti, kažkieno pastumėtas, įkrito į jūrą. Keli jūrininkai Vydūną iš vandens išgriebė.

Tačiau nežiūrint, jog Vydūnas buvęs visas šlapias ir žiemos laikas, vienas vokietis jūrininkas nutraukė nuo senuko kailinius ir pats pasisavino. Taigi, paskui visą naktį turėjęs dantimis kalenti.

Paskui vargais negalais atsidūria netoli Dancigo ir vėliau pasistūmėjo Ruegen salos kryptimi. Ten radęs lietuvių šeimą, kur laikinai rado— pirmą kartą po iškeliavimo iš Tilžės — malonią ir nuoširdžią prieglaudą.

Šioje apylinkėje begyvenant, buvo kilusi mintis keliauti atgal į Rytus, į Tilžę, bet vėliau nuo to atsisakė.

Iš to laikotarpio Vydūnas atsimena vienas laidotuves, kuriose jam tekę atlikti graboriaus vaidmenį. Iš baimės pakliūti į bolševikų nagus nusižudė vienas vokietis su žmona, pas kuriuos Vydūnas buvo apsistojęs. Nebuvę kam laidoti. Tą pareigą teko atlikti vienam Vydūnui. Laidotuvėms pasitaikė tarp kitko lietinga diena, ir Vydūnas, įvyniojęs abu lavonu į maršką, sudėjo į vežimėlį ir pats vienas jį nutraukė į kapines. Apie karstus tais laikais negalėjo būti jokios kalbos. Ties naujai supiltu kapu, kur dar stovėjo du darbininkai, Vydūnas pasakė atsisveikinimo žodį.

MOTERŲ ANGELAS SARGAS

Karo demonas, anot Vydūno, esą stengiasi sunaikinti gyvybę kituose vyruose, tačiau jų moteriškėse įžuliausiai stengiasi pažadinti naują gyvybę.

Šioji mintis kilusi, kai Vydūnui tekę pergyventi slinkusią karo audrą. Vienoje vietoje jų kolona buvo užpulta bolševikų. Ypač moterys turėjusios daug baimės, kad nepatektų, švelniais žodžiais tariant, kaip karo grobis.

Kelios gražios moterys kviesdavusios Vydūną į "sargybą" nakčiai, nes tada esą buvęs pats neramiausias laikas... Miegoję vienam mažam kambaryje, ir Vydūnui tekę daug kartų keltis, kad atbaidytų "priešą".

Įėję, teisingiau įsiveržę, meilikautojai ir užsidegę šviesą, jie jieškodavę aukos, tačiau— gražuolių laimei ir ruskelių nelaimei — pakildavęs su savo žila galva Vydūnas ir išgąsdydavo atėjūnus ir šie traukdavosi atgal...

Ryto metą už tai moterų Vydūnas buvęs angelu sargu vadinamas, ir jos būdavusios jam be galo dėkingos.

Apie tokius dalykus kalbėdamas Vydūnas taip išsireiškė:

— Šitame vyksme turi būti ypatinga reikšmė.

Jis kantriai perneša "mažytę operaciją"

"AUKSO" ISTORIJA

Nuo lenkų Vydūnui taip pat nekartą tekę nukentėti. Lenkai — jų policininkai — atėmė iš Vydūno visą, ką vertingesnio su savim turėjo. Skaudžiausia buvę, kai buvo atimtos jo dovanų gautas plunksnakotis. Lenkai atėmė ir paskutinius batus, Vydūną palikdami basą.

Vieną dieną pas Vydūną atėjo policijos pareigūnai, reikalaudami nurodyti kur kapinėse pakasęs auksą. Tardant daug kartų Vydūnas buvo parmuštas ant žemės ir visas kūnas buvo mėlynas nuo smūgių, ir tos mėlynės pranyko tiktai po kelių mėnesių. Nuo to laiko Vydūnas ir pradėjo neprigirdėti.

O viso to "aukso" istorija buvo tokia. Mat, Vydūnas savo bešukuojant iškritusius plaukus vis vynijo į kamuoliuką, ir kaip tik turėjo paprotį tą kamuoliuką pakasti kapinėse. Vargais negalais lenkams Vydūnas visą istoriją išaiškino, tačiau tos istorijos pasekmės liko iki Vydūno gyvos galvos.

Vydūno akyse lenkai su rusais esą vienoj plotmėje.

VYDŪNAS TEISMO PIRMININKO KĖDĖJE

1939 m. kovo 11 d. Vydūnas buvo nacių suimtas ir apkaltintas "nusižengęs" devizų įstatymui. Į Tilžę senuko Vydūno tardyti buvo atvažiavęs iš Karaliaučiaus gan mandagus aukšto teismo pareigūnas, berods, prokuroras. Tardymui Vydūną iš kalėjimo atvedė į teismo salę ir jį prokuroras, reikšdamas pagarbą, pasodino į teismo pirmininko kėdę, o pats atsistojo "kaltininko" vietoje. Iš viso, vokiečiai pareigūnai būdavę su Vydūnu mandagūs, nors šiaip, žinoma, kaip didelio lietuvninko nemėgo.

Vydūnas toliau prisiminė 1935 m. gegužės 17 d., kada ant lietuvių įsiutusi nacių minia, susirinkusi ties jo butu nedraugingai šūkavo ir išdaužė langus. Anksčiau dar naciai buvę susirinkę aikštėje ir smarkiai visokiais žodžiais plūdo Vydūną ir Lietuvą. Ypač šio nacių pogromo buvo nusigandusi Vydūno žmona, kad vokiečiai jų neužmuštų. Akmenų prilėkė ir į butą.

Vėliau prie Vydūno namų buvo pastatyta saugoti policijos. Vienas policininkas Vydūną lydėdavęs ir pasivaikščioji mo metu. Tiktai girdi policininkui visą laiką nebuvę aišku, kodėl jis Vydūną turi saugoti, lyg kokį prezidentą ar karalių.

(Bus daugiau)

Jis jau pasigavo Velykų zuikučius.

MANO PAŽINTIS SU MAIRONIU PETRAPILY

Gal būt nė vienas lietuvis ne turėjo progos taip dažnai susidurti su Maironiu, taip ilgai jį pažinti ir nuo taip senų laikų matyti.

Pirmą kartą aplankiau jį 1884 m. kovo mėnesį, kai jis buvo Petrapilyje Dvasinės Akademijos studentu. Į tą augštąją teologijos mokyklą, kuri buvo, tikriau sakant, jezuitų Vilniuje įsteigtos Akademijos tęsinys, buvo siunčiami iš visų Rusijos valdžioje esančių seminarijų gabiausi klierikai. Bet ne visiems jiems buvo lemta tęsti mokslus toje mokykloje, nes joje buvo tik 40 vietų, o visoj Rusijoj tuomet veikė dešimt seminarijų. Kiekvienai diocezijai buvo paskirtas tam tikras vakuojančių vietų skaičius. Daugiausiai vietų turėjo Vilniaus diocezija ir Magilevo arkidiocezija. Žemaičių diocezijos seminarijai priklausė tik viena vieta.

Drauge su Maironiu studijavo ir A. Dambrauskas (Jakštas). Baigęs akademiją, po kurio laiko Maironis buvo paskirtas joje teologijos profesoriumi ir galiausiai inspektoriumi.

Būdamas inspektoriumi, jis turėjo mokslo metų pradžioje ir gale skaityti akto įžanginę paskaitą.

Rašančiam šį straipsnelį buvo leista dalyvauti tose iškilmėse ir girdėti pareikštus jo lotynų kalba mintis. Pirmiausiai turiu pabrėžti, kad savo lotynų kalbos styliumi Maironis galėjo lenktyniauti su Ciceronu. Be to, neteko man nė vienos paskaitos girdėti, kurioje nebūtų priminęs Lietuvos. Čia lietuvių budu, čia jų būdinga patarle, Maironis primindavo savo tėvynę.

Savo pavardę Maironis rašydavo Matsiulevyčia, nes jis visai teisingai buvo nuomonės, kad ėsminė lietuvių fonetika neturi c.

Parašius žymų teologijos vei kalą, jam buvo suteiktas daktaro laipsnis. Būdamas Akademijos inspektorius, jis išspausdino ir savo pirmąją "Jaunoji Lietuva" laidą.

Kai jis buvo pakviestas grįžti į Kauną ir paimti Dvasinės Seminarijos vadovybę, Petrapilio Lietuvių ir Žemaičių Labdarybės Draugijos Komitetas atsisveikino su juo, įteikdamas jam albumą.

Atsisveikinimo kalboje jis priminė, kad kiekvieno lietuvio pareiga yra, atsiradus progai, paaukoti savo jėgas Lietuvai.

Dr. J. Januškevičius

DABAR LAIKAS

Užsirašykite į auto mechanikų ir šoferių mokyklą

GR. 7-8951

Padėsime jums egzaminuose išrūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmoke gauna diplomus. Padedame gauti darbą. Pamokos dienomis, vakarais ir sekmadieniais. Instruktoriai patyrę savo srities žinovai. Mokykla veikia nuo 1916 m.

L. TIKNEVIČIUS, Direktorius

Metropolitan Auto School

155 2nd AVENUE

(Tarp 9-10 gatvių)

New York City

VIENYBĖS REDAKTORIUS MILUKAS
(Kun. A. Miluko 10 metų mirties sukakčiai)

VYT. ŠIRVYDAS

Vienybės redakcijos suoluose nuo 1886 metų pasėdėjo gerokas skaičius redaktorių, kiekvienas su savo pobūdžiu, idėjomis ir darbštumu.

Kovo 19 dieną suėjo 10 metų, kai mirė kun. Antanas Milukas, kuris Vienybę Lietuvninkų redagavo nuo 1892 m. gegužės vidurio iki 1893 m. rugpiūčio 29 d. Vadinas, praėjusio šimtmečio pabaigoje, kada žmonijoje buvo palyginant ramu ir dar tikima pažangai, mokslui, gražiai ateičiai, civilizacijai. Kas nors, kada nors, be abejojimo, apie kun. A. Miluką parašys išsamią biografiją, nes jis to vertas. Čia tik prabėgomis bus pažvelgta į jo asmenį ir darbus.

Apie kunigą Miluką, kaip, turbūt, apie kiekvieną "drapežną" dzūką, galima parašyti įdomi gyvenimo pasaka, kur kiekviena valanda būtų dramatinis momentas: drama, komedija, tragikomedija, ar melodrama. Miluko judrumą pastebėjo poetas Maironis, nes poemoje Jaunoji Lietuva sakoma:

"Ir jiems Lietuva—jų krašatas!
Iš vargo jie bėgo į svetimą šalį,
Ir plaukė Atlanto marias.
Ne auksas juos traukė: mylėti jie gali
Tik savo žaliasias girias.
Taip Burba pabėgo, Basanius ir šliupas,
Milukas... ir daugel kitų."

Kun. A. Miluko pobūdžio pagrindė, regis, buvo stipri ir karšta tėvynės meilė ir stiprus bei karštas energingas neramumas, sujungtas su dideliu noru visur ir visada su visais ginčytis. Vienas buvusių Vienybės redaktorių, J. O. Širvydas, savo dienyne 1925 metais rašė: "Kun. A. Milukas geras žmogus ir patriotas, bet ergelingas". Tą jo neramumų norą ginčytis pastebėjo ir Tėvynės redaktorius, K. Jurgelionis, kuris 1938 metais rašė: "Dienų dienoms kun. Milukas čia (kapelionaudamas Šv. Pranciškaus seselių vedamoje sanatorijoj) esti paskendęs meditacijose apie savo triukšmingą praeiti. Bet vietos ramumas ji kartais pradeda slėgti. Tuomet jis bėga Brooklynan, aplanko visas redakcijas ir klebonijas, užsuka pas buvusius parapijonus. Pasikalbėjęs ir pasiginčijęs, jis vėl nusiramina".

Praeitis, tiesa, vietomis buvo triukšminga. Stiprus SLA ir TMD draugijų veikėjas, vaterburietis A. J. Povilaika, Vienybėje 1906 metais sušuko: "Kad tie laivai būtų neatplaukę, kurie Miluką ir Mikolainį į Ameriką atgabeno! Lietuviai tada nebūtų patyrę tiek neišmintingų vaidų ir ermyderių". Povilaika čia, turbūt, mintyje turėjo SLA suskaldymą, apie kurį M. Valentinavičius ir P. Paseckas, nariai komiteto vesti bylą su atskilėliais katalikais dėl organizacijos turto, sakė: "Turite atminti, godotini draugai, jog nuo įstojimo Mikolainio į Susivienijimą kokia netvarka įvykdavo seimuose, tai tik iš didelės dalies per ponų Mikolainio ir Miluko jeibius, nuo ko turėjo ir Susivienijimas plyšti pusiau".

Ergelingoji pusė dažnai nustelbdavo patriotingosios pusės užmanytus gražius darbus. J. O. Širvydas dienyne 1926 metais rašė: "Velykų pamaldoms su žmona nuėjome į kun. Miluko bažnyčią. Pasenęs ir sukumpęs jau vyras. Net gaila, kad toks tvirtas ir neblogas patriotas, kokiu kun. Milukas yra, savo gyvenime nepasiekė augštesnės vietos Bažnyčioje, ar geresnės parapijos. Gali būti, pats kaltas, nes turi anarkistinį būdą, bet, gali būti, tai airių dvasinė vyriausybė tyčiomis pamiršta patriotinius lietuvius kunigus".

Pats kun. Milukas mėgdavo sau taikinti Maironio žodžius:

"Gyvenimo pradėję rytmetį šviesų,
Tiek daug padaryti tikėjoms!
Bet žmonės mums sieki augštą ir tiesų
Sulanksė kaip siūlą verpėjos.
Užmanymai gražūs be vaisiaus paliko".

Gražius užmanymus kun. Milukas pradėjo anksti sapnuoti. Seinų seminarijoj, 19-tus metus eidamas, 1890 metais jis skaitė referatą lietuviams klerikams, kuriame sakė: "Mano nuomonė apie reikalingumą meilės tėvynės ir visiško dėl jos pasišventimo gal, jei Dievas mane prilaikys, bus manyje kol plaks širdis, kol nepaguldys ant lentos. Pri sidėti prie pagerinimo Lietuvos dvasinio ir medžiaginio būvio, iškariauti lietuviams laimę žemėje ir išprašyti laimę po mirties, tai mano siekis. Tikėjimas, meilė ir triūsas — tai mano gyvenimo kelias".

Kun. A. Milukas gimė 1871 m. birželio 13 d., Šeštokų kaime, Rudaminos valsčiuje — reiškia, buvo dzūkas. Baigęs Rudaminos pradinę, jis septynerius metus lankė Marijampolės gimnaziją ir dvejus metus Seinų seminariją, bet karšta tėvynės meilė ir karštas noras pastatyti ant savo sukūrė karšti, kuris išdegino jį ir iš seminarijos ir iš tėvynės.

Pragaras užvirė kai Veiverių mokytojų seminarijos mokinys Vienybėje Lietuvninkų idėjo korespondenciją apie mokytojų Lapinsko ir Ol. šunuodegavimą rusinimui. Pavyzdžiui, kun. Aleksandravičiui atėjus į seminariją lietuviams studentams dėstyti katekizmą lietuvių kalba, Lapinsko sūnelis išdidžiai pareiškė: "Aš lietuviškai neatsakysiu, aš noriu atsakyti tik rusiškai!" Korespondencija tėvą taip supykdė, kad jis padarė kratą ir rado loterijos bilietėlių kuriais norėta sukelti lėšų planuojamam Ūkininko kalendoriui. Mokytojas virto žandaru ir nulėkė su bilietėliais pas rusų žandarą. Dr. P. Matulaitis vėliau daug vargo padėjo juos atgauti. Iš seminarijos tapo išvyta du studentai lietuviai. Dr. V. Kudirka šitaip pajuokė Lapinską Varpe: "Galiu tvirtinti, kad Lapinskas ir Ol. turi dabar jausmą buliaus, ką įgiltas sparvos pradeda zylioti ir išdrąskęs ragais sustatytą rugių rikę, iškilmingai baubia ir kasa žemę."

Tie loterijos bilietėliai buvo sumanymas kleriko Miliūko. Krišč iukaičio ukyje, 1891 metų vasarą, jaunų lietuvių studentų būreliui, "jaunas ir karštas" klerikas Milukas pareiškė kalbąs 30 Seinų seminarijos klerikų vardu ir sakė, lėšas Ūkininko kalendoriui reikia kelti loterijos būdu. Jo bekompromisinis pasiūlymas buvo priimtas. Seminarijon rudenį grįžęs, Milukas, vyriausybės nepasiklausęs, bilietėlius "legalizavo" Seinų dvasinės seminarijos pasigauta knygyno oficiale antspauda. Ta antspauda žibėjo Veiverių mokytojų seminarijoj šnipų-mokytojų pas nužvelgtus mokinius rastuose bilietėliuose.

Tą išgirdus, pabugo ir Seinų seminarijos vyriausybė. Ji padarė pas klerikus naminę kratą ir pas Miluką rado ne tik bilietėlių bet ir klerikų slepiamo lietuviškų knygų knygynėli. Antanas Milukas ir Jonas Sutkaitis buvo paprašyti seminariją tuojau apleisti. Dr. V. Kudirka rašė: "Jeigu ne abudu, tai vieną tikrai už lietuvybę išvijo, ką su kitu, tai kaip girdėjot, turėjo atsitikti prie lietuvybės ir kitokie nusidėjimai."

Jonas Sutkaitis drožė tiesiai Amerikon. Čia jis baigė kunigo mokslą ir klebonavo Šv. Kazimiero parapijoj, Pittsburgh, Pa. iki mirties, 1927 metais. Jis pastatė gražią bažnyčią, mokyklą, padėjo įkurti banką, penkias lietuviškas parapijas ir Šv. Pranciškaus seselių vienuolyną.

(Bus daugiau)

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established 1886

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue.
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
USA. per year $5.00
CANADA and others countries $6.00
Advertising Rates on Application

Sirenos giesmė

Ilgą laiką Stalinas su savo giesme apie taiką apgaudinėjo pasaulį. Ir vargas būdavo tam, kuris užmiršdamas visus pavojus, sužavėtas prisiartindavo.

Naujasis jo įpėdinis Malenkovas, matyt, irgi nutaręs eiti tuo pačiu keliu, nes įsitikino, kad giedodamas apie taiką jis daugiau laimės iš vakariečių, negu barškindamas ginklais.

Tad nereikia stebėtis, jei jo pasakytose kalbose daug kartų paminimas žodis taika ir noras sugyventi su vakarais.

●

Kalbėdamas apie taiką Malenkovas turi užsibrėžęs tris tikslus:

● Sustiprinti savo poziciją Kremliuje, pirm metantis į naujas avantiuras.

● Laimėti laiką, konsoliduojant sovietišką imperiją ir tuo pačiu sustiprinant karines pajėgas.

● Užmigdyti nekomunistinį pasaulį.

Rezultatai jau pradėjo reikštis. Kai kurie vakarų politikai, nežiūrint, kad ne kartą praeity buvo Kremliaus vadų apgauti, pradeda galvoti, o gal šį kartą Kremliuje kas nors ir pasikeitė.

●

Manyti, kad ten kas pasikeistų būtų per daug naivu.

Ar laisvasis pasaulis dar iki šiam laikui neįsitikino, kad komunistų vadų pasakymai apie taiką tėra tik tušti žodžiai, nes ligšioliniai jų darbai labai skiriasi nuo pareiškimų.

Užtenka tik vieno Lietuvos pavyzdžio.

1920 metais Sovietų Sąjunga su Lietuva pasirašė sutartį, kurioj aiškiai pasakyta: "Rusija pripažįsta Lietuvos valstybės suverenumą ir nepriklausomybę... ir savo valia ir ant visados atsisako visų suvereninių teisių, kurių Rusija yra turėjusi į Lietuvos gyventojus ir teritoriją".

●

Tai buvo tik gražūs žodžiai. Po dvidešimt metų ta pati Sovietų Rusija okupavo Lietuvą ir jos gyventojus iki šiai dienai tebekankina.

Arba, 1926 metais Sovietų Rusija pasižadėjo, pasirašydama su Lietuva nepuolimo sutartį:

"Visomis aplinkybėmis gerbti Lietuvos suverenumą, pilnatvę ir teritorijos neliečiamumą".

Gi po 14 metų šiuos pasižadėjimus sulaužė.

1933 metų sutarty su Lietuva, Sovietų Rusija sutiko, kad "Agresorius yra tasai, kuris, ir neskelbdamas karo, su savo ginkluotomis pajėgomis įsiveržia į kitos valstybės teritoriją". Ir toliau pripažino: "Joki politiniai, kariniai, ekonominiai ir kitokie sumetimai negali pateisinti panašios agresijos".

Bet ir tai buvo sulaužyta.

●

1939 pasirašytoje tarpusavio pagalbos sutarty su Lietuva, Sovietų Rusija pakartojo savo pažadus:

"Nepažeisti Lietuvos neprikląusomybės ir nesikišti į jos vidaus reikalus".

Visa tai buvo tik gražūs žodžiai, po kuriais savo parašus padėjo premjeras ir užsienių reikalų komisaras. Pasirašant šiuos pasižadėjimus, tas pats Molotovas jau buvo susitaręs su Hitlerio ministru Ribbentropu dėl Lietuvos likimo...

Šių neginčijamų faktų akivaizdoje tenka vertinti ir svert ti Malenkovo žodžius, kaip Sovietų Rusija vykdo savo pažadus.

DVARAI, FABRIKAI, ŪKIAI, NAMAI?...

Norėsime turtų grąžinimo, o kiek prisidedame, kad taip įvyktų?— Niekas už tautos laisvę dar nenusivilko paskutinių marškinių.— Kazakstano ir Vorkutos lietuviai bus mažiau sutaupę. — Biednieji patriotai perviršija turtinguosius.

BRONYS RAILA

Nuostabus klausimas iškyla mūsų tautos vaikams, svajojantiems grįžti į Tėvynę.

Kai iš sapnų pasaulio pamažėli pradedame nusileisti į gyvenimo tikrovę, imame kad ir nedrąsiai svarstyti, kokia bus ateities Lietuva, "kai mes jon sugrįšime". Pirmieji viešumon pasirodę blaivesni apsimąstymai nėra visai panašūs į tekančias pieno upes tarp medaus pakraščių. Pro storą juodų miglų uždangą pradedama išmatyti sukolchozinitą, suvalstybintą, sumaitotą Lietuvą. Kažkaip nebe tą ir nebe tokią, kokią palikome.

Suirutė beveik didesnė, negu mūsų laisvinimo veiksnių pastangos pasiekti "tautinę vienybę". Dvarai seniai nusavinti, jų rūmuose šeimininkauja kompartijos sekretoriukai. Fabrikai priklauso valstybei. Žemės ūkiai sujungti į naujus didelius dvarus ("kolūkius"), visi sodžiai virtę dideliais kumetynais. Miestų namai apgyventi buvusių kiemsargių, dar dažniau sovietinių biurokratų ir ypač burliokų iš plačios tėvynės.

Todėl tūlas ir pasako: greit atstatyti viską, "kaip buvo", bus nelengva. Galbūt tai turės kurį laiką taip pasilikti, kol bus surasta tinkamų priemonių teisingiau ir geriau pertvarkyti. Dvarų, fabrikų ir namų grąžinimas buvusiems savininkams, jeigu jie dar atsiras, negalės eiti labai sklandžiai, labai skubiai ir labai "teisingai".

Savaime suprantama, kad tokios šventvagiškos kalbos ne vienam net ant pliko pakaušio pastato visus plaukus.

PATRIOTINIS SUSIRŪPINIMAS

Vokietijoje išeinantis lietuvių laikraštis Tremtis į tokias kalbas pažiūrėjo kritiškai ir paragino tautiečius plačiau tais klausimais pasisakyti.

Laikraštis, tarp kitko, pateikia nuomonę, jog kalbos, kad grįžę į išlaisvintą Lietuvą vakarų tremtiniai gali tuojau ne atgauti visos savo nuosavybės, esančios kiek pavojingos. Jis rašo: "Žmogus, žinodamas, kad jis visa turės iš naujo pradėti, jog yra netekęs turėtos nuosavybės, gali susimąstyti, ar iš viso beverta grįžti tokion tėvynėn, kuri atėmė gimtąją kertę, ir ar bebus jėgų visą iš naujo pradėti. Gali rastis nemaža, kurie, vietoje darę išlaidas grįžimui tėvynėn visa iš naujo pradėti, apsispręstų palikti, kur likimo nublokšti pradėjo kurtis"...

Gi ne laikraščiuose tenka girdėti daug griežtesnių pasisakymų. Tai tau tėvynė, tai tau gražus išlaisvinimas! Jau iš anksto pranešama, kad mes viso savo turto greičiausia neatgausime. Juo, matyt, ir toliau naudosis kiemsargiai, pusberniai ir burliokai. Tai kam mes dabar vedame tokią sunkią kovą už išlaisvinimą? Po velnių tokia Lietuva, naujų bolševikų valdoma... Nenorėsiu jos matyti, jei man tuojau nesugrąžins mano dvaro, mano ūkio, mano fabriko, mano gimtųjų namų!

Kaip matome, tai labai didelis patriotinis susirūpinimas. Labai praktiškas patriotizmas ir labai rūstus pasipiktinimas.

Nors ne Tėvynė "atėmė gimtąją kertę", bet bolševikai, tačiau ji galės būti apkaltinta, kaip neteisingai pasielgė su pabėgėlio turtu ir pačiu pabėgėliu...

KIENO TEISĖ SPRĘSTI?

Tai dvi skirtingos nuomonės, du kraštutinumai. Kaip bus iš tikrųjų, koks galės būti vidurio kelias, niekas dar nežino.

Tik viena būtų galima iš anksto priminti: **šitokiais klausimais lemiamai nuspręs tie, kurie gyvena ir gyvens Lietuvoje, kurie po išlaisvinimo bus Tėvynėje, kurie daugiausia bus kentėję ir nukentėję (kaip, pvz., Sibiro tremtiniai), kurie kiečiausiai bus kovoję už laisvę (pvz., partizanai ir būsimų laisvės kovų legionieriai). Atrodo, kad joks buvęs dvarininkas ar fabrikantas nei iš tikrųjų, nei moraliai tos teisės jiems negalės ginčyti.**

Netik ūkinė Lietuvos santvarka jau yra pakeista, bet smarkiai bus pakeista mūsų tautos socialinė struktūra ir galbūt žmonių galvosena. Jei lemiamu momentu Lietuvos išlaisvinimui iš užsienio "vadovautų" pirmoje vietoje buvusieji dvarininkai, fabrikantai ar šiaip plačiai žinomi ver slininkai ir patys stambiausi spekuliantai, iš anksto galima tikrai pasakyti, jog tokia ekipa platesniems tautos sluogsniams vargiai sukeltų daug gerų vilčių ir simpatijų vakarų tremtinių adresu.

ASMENIŠKI KLAUSIMAI

Galima dar būtų iš anksto priminti ir kitų dalykų: kai kalbama apie teisingumą atgauti savo šventajai nuosavybei, tuo pat metu iškyla ir Lietuvoje būtinai iškils moralinis įdėtos aukos ir nusipelnimo požiūris.

Yra žinoma, kad laisvę turi tie, kurie už ją kovoja ir ją išlaiko. Ir nuosavybę turi tie, kurie jos sudarymui sunkiai dirba, nori ir moka ją apginti. Šiose srityse gyvenime nėra švento, nepaliečiamo "teisingumo". Revoliucijos, okupacijos, perversmai laisvės ir nuosavybės santykius brutaliai keičia. Jų atstatymas, arba restauracija, reikalauja sunkios kovos ir didelių aukų.

Kiek mūsų tremtiniai aktyviai ir apčiuopiamai prisideda savo laisvės atgavimui ir spėjamam nuosavybių gražinimui? Ir ne kaip kokia abstrakti bendruomenė, ne organizacijos ar koks komitetas, kuris ant popierio moka labai gražius savo uždavinius ir nuopelnus išdėstyti, bet — kiek prisideda asmeniškai, kiekvienas atskirai, individualiai?

Keblus, nemandagus klausimas, "knisimasis po svetima sąžinę", tačiau neabejokime, kad jis bus taip pastatytas anksčiau ar vėliau. Ir man rodos, ne taip jau sunku bus surasti atsąkymus. Tie dalykai gana gerai matyti jau dabar visų mūsų kasdienybėje. Turime reikalą ne su milionais, bet gal tik su keliais tūkstančiais, gal net su mažiau...

KUR TIE GRAŽŪS ŽODŽIAIS?

Prisimena liūdna mūsų liaudies dainelė, kai apviltoji mergelė klausia: — bernužėli, kur tie gražūs žodžiai, kuriuos man kalbėjai?...

Ar jūs manote, kad apviltoji mergelė, vardu Lietuva, mūsų niekad nepaklaus ir apie nieką nesidomės, kai sugrįžę dažnas mėginsime skubiai atgauti savo dvariukus, ūkius, fabrikėlius, dirbtuvėles, namukus, karinius laipsnius, ištarnautas pensijas ar ministerijų ofisų kėdutės?

(Nukelta į 6 psl.)

Vaikučiai džiaugiasi paskutine žiemos iškyla.

KAS SLEPIASI UŽ TŲ MASINIŲ PABĖGIMŲ?

Bonnos vyriausybė išgastauja dėl vis didėjančio iš sovietinės Vokietijos pabėgėlių skaičiaus. — Įtariama, kad sovietai slaptai remia pabėgimą. — Pabėgėlių išlaikymas kainuos 900 milijonų dolerių.

Pereitos savaitės pabaigoje du broliai Winkler'iai su savo šeimom leidosi kelionėn iš rusų okupuotos Vokietijos į laisvuosius vakarus. Jie nutarė keliauti ekskursiniu, penkis šimtus žmonių lengvai sutalpinančiu garlaiviu.

Bėgti laisvėn juos paskatino komunistinės valdžios nutarimas konfiskuoti jų privatų garlaivį.

Nieko nelaukdami, pasiėmė savo šeimas, susikrovė dalį turto ir visi šeši išplaukė į žutbūtinę kelionę.

Nors laisvieji vakarai buvo tik už penkiolikos kilometrų, tačiau jie norėdami nukreipti policijos dėmesį, plaukė aplinkiniais keliais ir padarė apie pusketvirto šimto kilometrų.

Pasiekus Havelio upę (netoli Berlyno anglų zonos), komunistinė liaudies policija įsakė plaukti į sovietų kanalą, o ne tolyn į miestą. Jie nepaklausė.

Iš pakrančių komunistai ati darė ugni, bet ir bėgliai ir garlaivis atlaikė, juo labiau kad jie iš anksto garlaivį buvo apkalę plieno plokštelėmis, ir kulkos nuo jų atšoko.

Dar nenuaidėjus žiniai apie šešių vokiečių atbėgimą iš sovietinės tironijos ekskursiniu garlaiviu, šiandien pasaulį pasiekė kita naujiena: trečiadienį laisvėn paspruko vienas vokietis, kuriam pavyko persivežti ir du karnavalo prietaisus: karuselę ir ratą vaikams pakilnoti.

Rytų Berlyno policija, būdama už kokio šimto metrų, nė neįtarė, jog bėglys užsuka sunkvežimio motorą kelionei į laisvę. Kai susigriebė — buvo per vėlu. Bėglys su didžiausiu bildėsiu jau buvo nurūkęs per sieną laisvėn.

Štai jau antras mėnuo kai Bonnos vyriausybė skelbia panašias naujienas, apie sencacinius pabėgimus iš sovietų Vokietijos į vakarus.

Ir ji su išgąsčiu pastebi, kad tų pabėgėlių skaičius kas dieną didėja.

Jei praėjusiais metais iš viso atbėgo tik 117,000 žmonių, tai šiais metais vien sausio ir vasario mėnesį jau atbėgo 60,000 ir laukiama šiais metais apie 300,000.

Vakarinėje Berlyno dalyje, kur jau ir taip kas ketvirtas žmogus yra bedarbis, šiuo metu yra apie 100,000 atbėgusiųjų, kurie negauna darbo leidimo ir gyvena Bonnos vyriausybės išlaikomi. Kiekvieno tokio pabėgėlio išlaikymas Bonnos vyriausybei atseina apie 3000 dolerių į metus.

Bendrai, nuo karo pabaigos slaptai apleido sovietinę zoną 2 milijonai vokiečių, kurie prisijungia prie tų 8 milijonų pabėgėlių, kurie buvo ištremti iš Čekoslovakijos ar Lenkijos užimtų teritorijų.

Vakarinėje Vokietijoje naujai atvykusieji nėra su džiaugsmu pasitinkami. Iš jų yra menka nauda Vokietijos pramonei ir ūkiui. Didžiuma tai smulkieji komersantai, kurie ir vakarinėje dalyje tikisi atnaujinti savo biznelius. Tarp jų beveik nėra nė vieno pramonės specialisto, kurie sovietinėje zonoje gauna geresnį atlyginimą, labai mažai tarp pabėgėlių yra darbininkų, nebent tie, kurie bėga nuo jų įtraukimo į liaudies miliciją. Jie sutinka, nors ir vargingai, dirbti sovietinėje zonoje, negu papildyti vakarinėje Vokietijoje bedarbių eiles.

Pagal statistiką, kurią patiekia Bonnos vyriausybė, pabėgėliai klasifikuojami sekančiai: 20% smulkių įstaigų tarnautojai, 13,5% šeimininkės, 10% amatininkai, 10% kaimiečiai, 8% pramonės darbininkai, 19,4% jaunesni kaip 14 metų amžiaus.

Pabėgėlių proporcija, neturinčių specialybės, yra tarp 65 ir 75%. Tad nereikia stebėtis, kad vakarinės Vokietijos vyriausybė galvoja, jog patys sovietai slaptai padeda šitiems pabėgėliams, nors oficialiai ko voja.

(Nukelta į 6 psl.)

KODĖL VOKIETIJA PRALAIMĖJO KARĄ

Hitlerio generolas Guderian, savo knygoje "Šarvuočių vadas", į šį klausimą duoda atsakymą. — Guderiano laimėjimai iškelia ji, kaip karį, į pačias aukštumas.

B. G. MEDELIS

Nacių Vokietija, užgimusi prieš 20 metų buvo pasiryžusi gyvuoti tūkstantį metų. Deja, ji išgyveno tik vieną dešimtmetį...

Daug kam gal nesuprantama, kodėl buvusi taip stipri Vokietijos armija galėjo pralaimėti karą. Į šį klausimą dalinai randame atsakymą buvusio Hitlerio vyriausiojo štabo viršininko generolo Heinz Guderian knygoje "Šarvuočių vadas", kuri visų kritikų pripažįstama, kaip geriausias šaltinis pažinti Vokietijos karines pajėgas ir ypač Rytų Frontą ir kas privedė Vokietiją prie katastrofos.

Žymus anglų karinis kritikas kapitonas B. H. Liddell Hart, kuris parašė šiai knygai įvedamąjį žodį, sako:

"Žmogus, kuris dideliu mastu sukūrė istoriją, šioje knygoje atskleidžia, kaip jo naujoji ideja lemiamai pakreipė karo meną ir kaip pagaliau buvo prieita prie pabaigos, kurios jis nebuvo numatęs.

Galimas daiktas, kad be jo įnašo Hitlerio ofenzyvos būtų nuėjusios niekais pačioje karo pradžioje, nes 1939-1940 m. Vokietijos karinės pajėgos buvo nepakankamos nugalėti bet kuriai didžiųjų valstybių. Pradinis Vokietijos įsibėgėjimas į pergalę buvo įgalintas vien tik dėl šarvuotųjų pajėgų kurias Guderian sukūrė ir apmokė, ir dėl drąsaus šitoms jėgoms vadavimo, nepaisant savo viršininkų įspėjimo ir Hitlerio baimės".

Šioje knygoje Guderian visiškai nekelia klausimo, ar karas buvo pateisinamas. Anot B. H. Liddell Hart, jam užteko fakto, kad jo kraštas buvo atsidūręs karo padėtyje, taigi patekęs į pavojų, nepaisant kaip toji padėtis susidarė. Pareigos vykdymas buvo nesuderinamas su abejonėmis.

"Didžiausi tarptautinės teisės specialistai įsitikino, tęsia toliau įvade B. H. Liddell Hart, kaip sunku suformuluoti neginčijamą agresijos apibrėžimą. Agresyviškai nusiteikę valstybės vyrai visad lengvai suranda progos suversti visą karo kaltę jų oponentams, kitoms valstybėms. Patriotizmo vardu galima užtemdyti aiškiausius klausimus ir tie, kurie daugiausiai yra įkvėpti pareigos jausmo savo kraštui, ne išvengiamai tampa apgaulės aukomis ir nutyla. Kariai nemankštinami ieškoti tiesos, kuri slepiasi už tarptautinių ginčų. Ir jeigu jie pamėgina rungtis su iškilusiais klausimais, gali atsitikti, kad jie nepajėgs atlikti savo uždavinio. Kur tik kariai pradeda abejoti teisėtumo reikalo, dėl kurio jie kovoja, armijos greit smunka.

Nors Guderian mažai ką galėjo daryti, kad sulaikyti slinkimą į pralaimėjimą, tačiau, ką jis anksčiau yra nuveikęs, būdamas žemesnėje vadovavimo padėtyje savo pagarsėjimą įamžino visiems laikams.

Guderiano laimėjimai, jo poveikis antrajam pasauliniam karui ir apskritai kariavimo būdui, iškelia ji, kaip karį į pačias aukštumas. Jis pritaikė savarankaus šarvuočių panaudojimo principą taip išsamiai ir taip lemiamai, kad žymia dalimi padėjo įvykdyti pergales, kurioms, matuojant bet kuriuo mastu, vargu gali ma surasti atitinkamesnį kariavimo istorijoje".

KAIP BUVO FORMUOJAMI VOKIEČIŲ ŠARVUOČIAI?

1931 m. tuometinis motorizuotųjų dalinių inspektorius gen. Otto von Stulpnagel taip pasakęs Guderianui: "Patikėk manim, nė vienas mudviejų, mums dar gyviems esant, nepamatysim kare vokiečių tankų".

Tuo laiku Guderian buvo įsitikinęs, kad moderniosios karuomenės rėmuose tankai tik tada galės atlikti tinkamą vaidmenį, jei jie bus laikomi svarbiausiu armijos ginklu ir bus aprūpinti visiškai motorizuotomis paremiamųjų ginklų rūšimis.

Kai 1933 m. rudenį gen. Freiherr von Fritsch tapo karuomenės vadu, plėtojant šarvuotąją pajėgą, Guderianui dažnai tekdavo su juo tartis, bet ir jis buvo abejingas naujųjų technikos idėjų atžvilgiu: "Jūs turėtumėt įsidėmėti, kad visi technikos specialistai yra melagiai", sakė jis. Guderian atsakęs: "Pripažįstu, kad jie meluoja, bet jų melagystės po metų kitų lengvai patiriamos, kai jų technikos principai negali būti išreiškiami konkrečiu pavidalu. Taktikos specialistai taip pat meluoja, bet jų melagystės paaiškėja tik tada, kai karas jau pralaimėtas ir jau būna per vėlu ką nors daryti".

Gi tuometinis generalinio štabo viršininkas gen. Beck nieko neišmanė apie moderniosios technikos reikalus. Jis nepritarė šarvuotųjų dalinių planams, jis norėjo, kad tankai būtų panaudojami pirmiausia tik kaip pėstininkų pagalbinis ginklas, o didžiausias tankų junginys, jo nuomone turėjo būti tankų brigada. Jis visiškai nesidomėjo šarvuočių divizijų formavimu.

Ilgai teko įrodinėti ir įtikinėti, kol jis pagaliau sutiko leisti sudaryti dvi šarvuočių divizijas, tuo tarpu Guderian spyrėsi dėl trijų. Kai pastarasis pamėgino nupiešti tankų gerąsias ypatybes pačiomis paskutiniausiomis spalvomis, gen. Beck atsakęs: "Ne, ne, su jumis, technikos žmonėmis, aš nenoriu turėti nieko bendro. Man jūs per daug greit judat".

"Kai aš toliau tvirtinau, pasakoja Guderin, "kad dėl radio susisiekimo priemonių panaudojimo, vadovavimas vis dėlto galės būti palaikomas, nepaisant greito stūmėjimosi į priekį, Beck nenorėjo man patikėti. Vokiečių šarvuočių dalinių apmokymo statutuose buvo nuolat kartojoma, kad vadai turėtų būti, kaip galima, daugiau priekyje, — gen. Beckui visa tai nepatiko. "Bet jūs negalėsite vadovauti be žemėlapio ir telefono. Ar jūs skaitėt Schlieffen?" — Klausė jis. Kad net divizijos vadas turėtų būti taip toli priekyje, kakta vos tik neatsimušdamas į priešą, to jau jam buvo per daug.

Gen. Beck rėmė kovojimo būdą, kuris tuo laiku buvo vadinamas "užvilkinančia gynyba". Net prieš pirmąjį pasaulinį karą vokiečių kariuomenės statutūose buvo minimas "užvilkinantis mūšis", gi 100,000 (Reichswehr'o) armijoj šis "vilkinančios gynybos" principas tapo pagrindiniu dėsniu.

1935 m. vokiečių vyriausybė paskelbė atkurianti Vokietijos militarinio apsisprendimo (apsiginklavimo) teisę. Vokiečių paspartinto apsiginklavimo, kuris tada buvo prasidėjęs, tikslas buvo pasiekti lygybę su jų didžiai apsiginklavusiais kaimynais "Praktiškai kalbant, kiek tai liečia šarvuočių dalinius, bet tuo metu visiškai nebuvo galima net svajoti apie priartėjimą prie mūsų kaimynų apsiginklavimo lygio tiek kokybės tiek ir kiekybės atžvilgiais. Mes todėl turėjom pamėginti nepriteklius at sverti bent geresne organizacija ir vadovybe. Mūsų ribotų pajėgų glaudi koncentracija dideliais junginiais, tiksliau divizijomis, ir šių vienetų suorganizavimas į šarvuočių kor pus, tikėjome, kompensuos mūsų kaimynų pranašumą skaičiumi.

(Nukelta į 6 psl.)

Vakar ir rytoj

P. DANTAS

Amerikoje veikianti "American Association of Teachers of Slavic and East European Languages of USA" skelbia:

"Polish Night, Commemorating the 375th Year of the University of Vilno in Poland, the Fordham University Institute of Contemporary Russian Studies, will held a Polish literary evening in honor of the occasion, Friday, April 10, 1953, in Keating Hall, Fordham University, Bronx campus at 190th St. and East Fordham Road".

Ar šitai sąjungai nežinoma, kad Vilnius yra Lietuvos sostinė ir jo universitetas buvo įkurtas 1587 m. lietuvio Stepo Batoro?

Bet keisčiausia yra tai, kad šitą minėjimą organizuojančio instituto direktorius yra ne kas kitas kaip Amerikos lietuvis, bent lietuviškai kalbąs, jezuitas Walter Jaškevičius.

Įdomu, ką dėl to sako Fordhame universitete profesoriauja dr. Constantine Račkauskas ir eilė Amerikos lietuvių kunigų?

Ar tuo jie irgi pripažįsta, kad Vilnius priklauso Lenkijai?

Šį įvykį nereikėtų praleisti tylomis ir atatinkamos mūsų įstaigos turėtų pareikšti protestus prieš tuos, kurie stengiasi mums vėl išplėšti Vilnių.

☭

Ilya Ehrenburg, kuris šiandieninėj Sovietų Rusijos literatūroj groja pirmuoju smuiku, 1921 metais, kada dar nebuvo pasidaręs oficialiu sovietinės propagandos valdininku, bet mėgdavo Montparnasse La Rotonde kavinėje sriubčioti kavą, buvo parašęs knygą "Julijo Jurenito nuotykiai", dabar sunkiai beužtinkamą.

Jo aprašomas herojus Julijo Jurenito, meksikietis filosofas, nuvykęs į "brolišką" Sovietų Rusiją pasigėrėti padaryta revoliucija, greit nusivylė, pamatęs žiaurią diktatūrą. Bet būdamas ironistas, jis pasakė naujiesiems Kremliaus vadams:

"Aš maldauju jus, komunistai, neslėpkite savo botagų po gėlių bukietais. Jums pavesta didelė ir sunki misija: pripratinti žmones prie grandinių tokiu būdu, kad jie įsivaizduotų jas kaip švelnų motinos glamonėjimą. Tad jūs neturite prie žmonių artintis aplinkiniais keliais, slėpdami už nugaros grandines".

Vėliau Julijo Jurenito, visai nusivylęs, nutarė nusižudyti ir tam pasirinko originalų būdą. Užsimovė naujus blizgančius batus ir išėjo pasivaikščioti po Maskvos parką. Po pusvalandžio rado nužudytą.

Ir aišku be batų.

☭

Nors anksčiau kreivomis Kremlius žiūrėdavo į Picasso tapybą, bet nedrįso jo pulti, bijodamas atbaidyti kitus komunistuojančius dailininkus ir rašytojus, tuo norėdamas vakariečiams komunistams parodyti, kad jie laisvai gali kurti.

Bet dabar, kada Picasso drįso Staliną nupaišyti, kaip ir kitus savo piešinius, Kremliaus meno auklėtojai nebeišlaikė ir per Sovietų Ambasadą Paryžiuje prancūzų komunistų laikraščiui, drįsusiam įdėti Picasso piešinį, davė smarkų išbarimą.

Aišku, Picasso buvo kiek nustebintas.

"Aš nieko nematau, kas būtų mano piešiny įžeidžiančio. Bendrai priimta nesibarti ant žmonių, kurie pareiškia užuojautą. Yra paprotys net padėkoti, nors vainikas būna ir ne gražus".

Kaip ten bebūtų, Picasso, nupiešęs komunistams taikos karvelį, šį kartą į karvelydę įkišo katiną...

KAIP SOVIETAI STIPRINASI RYTŲ EUROPOJE

Klaipėda esanti svarbiausia povandeninių laivų baze Baltijos jūroje. —Rytų Vokietijos laivų statyklose plačiu mąstu sovietai stato invazijos laivus, į kuriuos galima pakrauti 10 tankų... — Nuo Dniepro iki Klaipėdos statomos fortifikacijos

Baltijos jūra, kurioje šeniau dominavo vokiečiai, po antrojo karo faktiškai paverčiama svarbiausiuoju Sovietų laivyno centru. Pakrančių valstybės sudarytos svarbios aviacijos bazės, o pačios pakrantės stiprinamos taip, kad savo įtvirtinimais toli prašoka net ir pasižymėjusį vokiečių Atlanto pylimą.

Ypač sandariai uždaryta šiaurės Rytų Prūsija. Šioje srityje sutelkti žymūs kariuomenės vienetai, be to, čia yra didžiulis aerodromų su požeminiais angarais ir raketinių ginklų stočių tinklas.

Rytprūsius su likusia Baltijos jūros pakrančių dalimi bolševikai sujungė nauju dvibėgiu geležinkeliu nuo Karaliaučiaus ligi Stetino. Šis geležinkelis yra skirtas tik kariuomenės ir karo medžiagų transportui. Didžiuliuose plotuose seniau gyventuose vokiečių, dabar yra įsikūrusi rusų kariuomenė, raud. laivyno ir policijos daliniai.

Baltijos valstybėse pastarai siais metais įrengtos didelės aviacijos ir V ginklų bazės. Šios valstybės dabar sudaro svarbiausią Sovietų karinį centrą. Klaipėdos uostas aprūpintas milžiniškais povandeninių laivų angarais tokio pat tipo, kokius vokiečiai karo metu statė Breste (Prancūzijoje).

Šie angarai, kad jų neužpultų priešo povandeniai laivai, apsaugoti dideliais povandeniniais tinklais. Klaipėda dabar yra paversta svarbiausiąja Sovietų povandeninių laivų baze Baltijos jūroje, o Liepaja — didžiausiu rusų antivandeninio laivyno Baltijos jūroj centru. Bazės stipriai saugomos, ir joks prekinis laivas be spec. leidimo negali į uostą patekti. Talinas ir Pernu taip pat paversti svarbiausiais kariniais centrais, o Ventspily ir Baltisky įtaisyti pagalbiniai karo laivyno centrai. Toks pagalbinis pov. laivų centras įruoštas ir Rygoje. Dago, Oselio, Runo, Nagro ir Moono salos paverstos raketinių ginklų bazėmis. Sovietų pajėgos, kurių daugumą sudaro mongolai, čia siekia apie 8 divizijas. Estų Baltiskis šiandien yra jau grynai rusiškas miestas. Pakrantės į rytus ir į vakarus nuo Talino visai surusintos, aplink visus aerodromus šiandien yra tiktai grynai rusai valstiečiai.

Sustiprintos Sovietų įgulos ir prie Suomijos pasienio. Jas Sovietai pradėjo stiprinti nuo 1948 m. Rusų laivyno bazė iš Krondštadto perkelta į Taliną, Į Porkkalos sritį, esančią apie 40 km atstu nuo Helsinkio ir bolševikams išnuomotą 50 metų, šiandien neturi teisės įkelti kojos nė vienas suomis. Murmansko aerodromas praplėstas, pastatyta visa eilė ir statoma naujų aerodromų Karelijoje, nuo Murmansko į Petrovodską (Sovietų Karelijos sostinę) vedama autostrada.

Baltijos jūros pakrantėmis nuo Leningrado ligi Lubecko 1500 km. ilgio srityje yra įtaisytas stipriausias pasaulyje aerodromų tinklas. kuriuo, kaip bazėmis, naudojasi Sovietų oro laivynas. Visi pakraščiai nuo Wismaro iki Pabaltijo valstybių ir Porkkalos prikimšti rusų radaro stočių, kurios valdomos iš Neuruppino. Prie Arkonos ir Rugeno įtaisytos dvi radaro stotys, įgalinčios kontroliuoti laivų judėjimą net iki Loolando ir Trelleborgo Danijoje. Radaro stočių tinklu nuo Leningrado iki Murmansko kontroliuojami vandenys į Špicbergeno pusę. Šiomis bazėmis Sovietų oro laivynas apglebia ne tik visą Skandinaviją, bet ir pasiekia Ruhrą, Vak. Europos gyvybės centrą.

Pati Baltijos jūra sparčiai stengiamasi paversti grynai rusų vidaus jūra. Visi šie įtvirtinimai, be tiesioginių karinių tikslų, turi dar ir politinių — gąsdinti švedus su kaimynais, kad nesiartintų prie tų sričių, kurias kontroliuoja Sovietai. Patys Rytprūsiai norima paversti žymia karinės pramonės sritimi. Čia jie pakinkė į darbą vokiečių specialistus, jiems patekusius 1945 m., taip pat naudojasi ankstyvesniais vokiečių V ginklų fabrikais Dora. Rusijai intensyviai dirbti įkinkyta ir visa Sovietų okupuotoji Vokietija. Pvz. Doros fabrikuose dirba apie 5,000 darbininkų, Zeise fabrikuose prie Jenos — 9,000. Čia gaminami bomboms taikomieji aparatai ir kiti aeronautiniai instrumentai. Wolfo fabrikai Magdeburge — Buckenau, Bruchnerio Kanis fabrikai Drezdene ir Scania fabrikai Berlyne gamina atskiras povandeninių laivų dalis. Žaliavos gaunamos tiesiai iš Rusijos. Junkerio firma Dessau mieste, Schafferio Bundenbergo Magdeburge gamina dyzelio motorus Sovietų laivynui. Pagilintas ir praplėstas Piluvos kanalas, kad strateginiams reikalams būtų tinkamiau išnaudoti ir vidaus laivybos keliai. Sovietai gamina vokiečių laivų statyklose plačiu mastu invazijai skirtus laivus, į kuriuos galima sukrauti po 10 tankų ir kelis šimtus karių.

Senosios vokiečių tvirtovės praplečiamos. Visos Baltijos jūros pakrantės Lenkijoje ir Vokietijoje stiprinamos naujais sutvirtinimais. Tačiau rusų statomos tvirtovės labai skiriasi nuo Hitlerio pastatytų įtvirtinimų Atlanto pakraščiais ir yra beveik visiškai nematomos iš jūros pusės. Jos statomos strateginiuose punktuose, gerai paslėptuose miškuose ir po žemėmis. Senosios vokiečių tvirtovės prie Mozūrų ežerų susprogdintos, o jų medžiaga panaudota Sovietų statomai "Maginot" linijai, siekiančiai nuo Dniepro iki Klaipėdos. Kalbama, kad vokiečių mokslininkai, priversti dirbti rusų kariniuose institutuose, į šiaurę nuo Maskvos pasiekią gerų rezultatų ir jau

(Nukelta į 6 psl.)

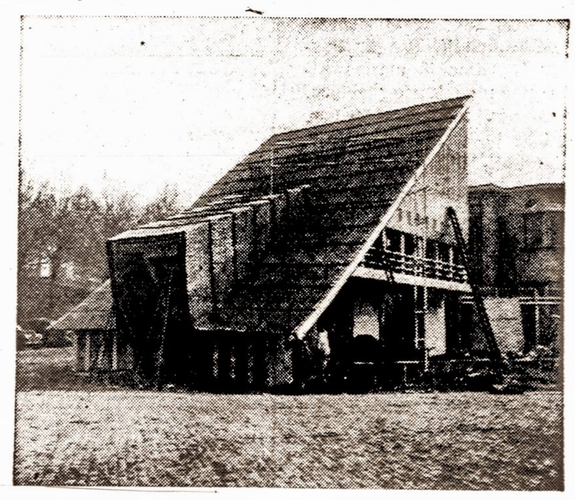

Štai kaip prancūzai vaizduojasi ideališką namą, kurį siūlo statytis kaimiečiams.

Karališkosios kobros Miami, Fla., gyvatine

VIŠI LIETUVIAI Į SASKRYDĮ WASHINGTONE

Kuris įvyks birželio 20 ir 21 d.— Ta proga bus paminėta Lietuvos Lietuvos valstybės 700 m. sukaktis ir pagerbtas karalius Mindaugas

RAŠO A. LAPINSKAS
ALTS Pirmininkas

Šiais metais sukanka 700 m. kai lietuvių gimines ir kunigaikštijas sujungęs Mindaugas — apvainikuotas Lietuvos Karalium. Tai pirmasis istorijai žinomas Lietuvos karalius, kuriuo pasaulis pradeda daugiau domėtis, o kartu ir patirti, kad Lietuva turi gilią ir spalvingą istoriją.

Būdama senesnė už Ameriką ir daugelį kitų kraštų, lietuvių tauta turi progos iškelti savo garbingą praeitį kitataučiams ir jiems įrodyti, kad Lietuva buvo dar didesnė prieš 700 metų, negu ji buvo moderniškais laikais atsteigta. Tos progos nepanaudoti — būtų lietuvių tautos skriaudimas.

Į Amerikos sostinę Washingtoną šiandien durys daug atviresnės, negu jos buvo bet kada kitada praeity. Į Washingtone esančiuosius Amerikos valdovus pasaulis žiūri, kaip į pasaulio išgelbėtojus. Ir lietuvių istorijai, Lietuvos praeičiai, jos kultūrai ir menui praskinti kelią į pasaulį, per Washingtoną, šiandien yra daug lengviau. Ta proga ir kančioms ir skriaudoms apibudinti šiandien tinkamiausia vieta — Amerikos sostinė. Pagaliau, Karalius Mindaugas lietuviams yra tas pat, kas Amerikai Jurgis Washingtonas, kurio vardu ir Jungtinių Valstybių sostinė pavadinta.

Tai gerai apsvarsčiusi Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba nutarė panaudoti tą lietuviams palankų laiką ir suruošti lietuvių sąskrydį sostinėje. Minėdami šią svarbią sukaktį, turime progos Amerikos Kongresmenams, Senatoriams ir Aukštiesiems Valdovams iškelti, ne vien Mindaugo laikus, bet Gedimino, Vytauto ir atgimusios moderniškųjų laikų Lietuvosi nuopelnus pasauliui ir krikščioniškajai civilizacijai.

Lietuvos kultūrai parodyti kviečiami lietuviai meninink suruošti Lietuvos ir lietuvių meno parodą sostinėje, muzikai ir kompozitoriai — Washingtoną supažindinti su lietuvių muzika.

1920 m. gegužės 15 d. Kaune įvyko pirmasis Steigiamojo Seimo posėdis Teatro salėje. Pagerbsim to Seimo dalyvius ir atžymėsim Steigiamojo Seimo sukaktį.

Bankete numatoma turėti veik visų valstybių, ypač kuriose gyvena lietuviai, Kongresmenus ir Senatorius. Bus proga atvykusius iš plačiosios Amerikos lietuvių kolonijų atstovus supažindinti su jų valstybių atstovais.

Kadangi lietuviai prisidėjo kurti Ameriką ir ją ginklu ginti, karių motinos kviečiamos ko skaitlingiausiai dalyvauti. Jas norime pagerbti ir perstatyti mūsų aukštiesiems pareigūnams Washingtone.

Prisiminsim ir baisiojo birželio lietuvių trėmimą į Sibirą ir lietuviams padarytą baisiausią skriaudą.

Lietuvių nuopelniai Amerikai, perstatyti Amerikos šeimininkams, daug kam pagelbės: jaunimui mokslintis, naujakuriams kurtis, profesionalams, biznieriams, kultūrininkams sėkmingiau veikti, skins kelią mūsų organizacijoms kovot už lietuvybę.

Svarbu, kad birželio 20 ir 21 dienomis, tai yra šeštadienį ir sekmadienį pasinaudotų šia nepaprasta proga ir dalyvautų ko daugiausia lietuvių: organizacijų, draugijų, klubų atstovų, visuomenės veikėjų profesionalų, biznierių ir pavienių lietuvių.

Veteranai, naujakuriai, karių motinos — visi laukiami gražiausiajame Washingtone, moderniškame, vėsiame Statler viešbuty.

Posėdžiai prasidės šeštadienį, birželio 20 d. 10 val. ryto. Banketas bus Prezidential Ball room salėje. Gi birželio 21 d. susipažinimas ir apžiūrėjimas sostinės.

MAŽASIS DON CAMILLO PASAULIS

Giovanni Guareschi

Jau kuris laikas kai don Camillo jautė, kad kaž kas jį sekioja. Dažnai jis staiga atsisukdavo kelyje ar laukuose, laike savo pasivaikščiojimų, bet nieko nematydavo, nors buvo įsitikinęs, kad jei paieškotų už krūmų ar tvoros, pamatytų tas dvi akis, kurios jį sekiojo.

Vieną ar du kartus jis net girdėjo įtartiną subarškėjimą už klebonijos durų. Staiga išėjęs laukan, jis pamatė dingstantį nakties tamsumoje šešėlį.

— Palik ramybėje,— pasakė Kristus, kada don Camillo kreipėsi patarimo.— Dvi akys niekad niekam blogo nepadarė.

— Reikėtų žinoti, ar tos dvi akys vienos vaikšto, ar jos būna lydimos kitos akies, tam tikro kalibro, — sumurmėjo don Camillo. — Šita smulkmena yra svarbiausia.

— Niekas negali jaudinti ramią sąžinę, don Camillo.

— Aš žinau, Jėzau, bet visa nelaimė ta, kad tos akys šauna į nugarą, bet ne į sąžinę! — sumurmėjo iš naujo don Camillo.

Tačiau jis leido ramiai sekioti ir laikas bėgo, kai vieną dieną jis pajuto "girdįs" iš naujo tas akis. Jos buvo šį kartą tryse ir pradžioje don Camillo pamatė juodą revolverio akį, pakeldamas nosį nuo savo knygos, o paskui ir Biondo akis.

— Ar aš turiu' iškelti rankas? — ramiai paklausė don Camillo.

— Aš jums nieko blogo nenoriu daryti,—pasakė Biondo. — Aš tik bijojau, kad jūs nepradėtumėte rėkti, pamatę mane staiga pasirodant.

—Aš suprantu,—pasakė don Camillo.— Bet ar tau neatėjo mintis, kad pasibelsdamas į duris, būtumei išvengęs to viso darbo?

Biondo neatsakė, bet nuėjo pasiremti į lango kraštą. Paskui staiga atsisuko ir atsisėdo priešais don Camillo stalą. Jo plaukai buvo pasišiaušę, akys giliai įkritusios ir kakta rasojo nuo prakaito.

— Don Camillo, — pasakė jis pro dantis, — šitas individas iš užtvankos namelio, tai mano rankų darbas.

Don Camillo užsidegė cigarą.

— Iš užtvankos namelio?— pasakė jis ramiai. — Tai sena politiška istorija ir, pagaliau juk buvo paskelbta amnestija. Ko tu rūpinies. Prieš įstaty mus tu esi tvarkoj.

Biondo patraukė pečiais.

— Spiaut man į amnestiją! — suriko jis iš pykčio. — Naktį, kada aš užgesinu šviesą, jis ateina prie mano lovos! Aš niekaip negaliu suprasti ką tai gali reikšti!

Don Camillo išpūtė melsvą dūmą.

— Tai nieko baisaus, patikėk man. Miegok negesinęs šviesas.

Biondo pašoko:

—Juokitės iš to kvailio Peppone, jei norite, bet tik ne iš manęs.

—Pirma, Peppone nėra kvailys, antra, aš nieko tau negaliu padėti.

— Jei reikėtų nupirkti žvakes ar padaryti kokią auką bažnyčiai, aš galiu užmokėti, —suriko Biondo.— Bet jūs turite man duoti nuodėmių atleidimą, jei aš esu tvarkoj prieš įstatymus!

— Mes su tuo sutinkame, mano sūnau! — pasakė don Camillo švelniai. — Visa nelaimė tame, kad dar niekas neišrado amnestijos dėl sąžinės. Visa daroma, kaip ir anksčiau. Kad gavus atleidimą, reikia gailėtis, paskui įrodyti, kad pasitaisyta, kad būtų vertas dovanojimo. Tai ilgas kelias!

Biondo susijuokė.

— Gailėtis? Gailėtis, kad aš nudėjau šitą individą? Bet aš gailiuos, kad nudėjau tik vieną!

— Šita sritis nėra mano kompetencijoje. Pagaliau jei tavo sąžinė patenkinta, tai vis kas tvarkoje, — pasakė don Camillo atsiversdamas knygą ir pakišdamas po Biondo nosimi.—Mes, tu matai, turim aiškias taisykles ir politiniai veiksmai mums nedaro išimties. Penktasis sako: neužmušk. Septintas nevok!

— Ką jūs man kalbat apie vagystę? — paklausė Biondo netikru balsu.

— Keista! — pasakė don Camillo, — bet man atrodo, kad tu pats man sakei, kad po politine priedanga tu užmušei aną žmogų, kad paėmus jo pinigus.

— Aš to nesakiau, — suriko Biondo.—Aš to nesakiau, nors tai tiesa. Visiškai tikrai, bet jei jūs bent vieną žodį kam nors apie tai pasakysite, tuojau dingstate!

— Mes tokius dalykus nesakome net Šventajai Dvasiai,— pasakė don Camillo užtikrindamas.— Kodėl sakyti, jei jau seniai žino!

Biondo kiek nurimo ir, žiūrėdamas į savo rankoje tebelaikomą revolverį, nusijuokė:

— Koks aš kvailys! Palikau nuspaudęs atsargą.

Jis rūpestingai nuėmė atsargą ir tarė keistu balsu:

— Don Camillo, man užtenka matyti tuos veidus naktimis šalia savo lovos. Duokit man atleidimą, arba aš šaunu.

Revolveris jo rankoje lengvai drebėjo. Don Camillo išbalo ir pažiūrėjo Biondai į akis.

— Jėzau, — pasakė jis mintyse, — šitas vyrukas yra beprotis. Jis šaus. Atleidimas, duotas tokiose sąlygose, nieko nevertas. Ką aš turiu daryti?

— Jei tu bijai, duok! — atsakė Kristus.

Don Camillo sukryžiavo rankas ant krūtinės.

— Ne, Biondo, aš neduosiu! — atsakė jis.

Biondo sukando dantis.

— Duokite man nuodėmių atleidimą, arba aš šaunu!

— Ne!

Biondo šovė. Skeltuvas trinktelėjo, bet šovinys neišsišovė. Tada don Camillo irgi trinktelėjo. Bet don Camillo antausiai niekad neužsikirsdavo.

Paskui jis puolė į varpinę ir pradėjo skambinti varpais dvi dešimt minučių. Visas miestelis pabūdo, sakydami, kad don Camillo išėjo iš proto, išskyrus Kristų, kuris buvo palenkęs galvą ir šypsojosi ir Biondo, kuris bėgdamas per laukus, kaip proto netekęs, pasiekęs upę jau ruošėsi šokti į juodą vandenį. Bet varpų skambėjimas jį sulaikė ant kranto. Jis grįžo atgal, nes išgirdo naują balsą ir įvyko stebuklas. Revolveris, kuris neišsišauna, tas pasitaiko kasdien, bet kad kunigas pradeda vienuoliktą valandą naktį skambinti visais varpais, tai jau yra kito pasaulio istorija.

Kitą savaitę tolimesni don Camillo ir Peppone nuotykiai.

Sporto GYVENIMAS

Redaguoja KĘSTUTIS ČERKELIŪNAS

LIETUVIŲ SK — ELIZABETH SC 1-5

Kovo 22 d., po ilgesnės pertraukos, Lietuvių SK žaidė DAFB augštosios lygos pirmenybėse ir pralaimėjo prieš į meisterius taikančią Elizabeth SC vienuolikę 1-5 (0-5). Bene pirmasis sekmadienis, kai visų puikumu skleidėsi pavasarinė nuotaika, , Queens Soccer Field subūrė 300 žiūrovų.

Pesimistai, kurie apie mūsų futbolininkų siūbavimus dažnai sprendžia tik iš įvarčių balanso, vėl turi progas laidyti kandžias pastabas. O vis dėl to nebuvo taip tragiška, kaip pasekmė byloja. Jei kas, į rungtynes patekęs antram kėliny ir sužinojęs, jog pasekmė byloja lietuvių naudai, būtų buvęs visiškai teisus. Taip ir atrodė, nes antram kėliny mūsiškiai demonstravo pakilią energiją ir dažnai megzdavo simpatingų antpuolių. Elizabeth SC tikrai neatrodė verti meisterio vardo, gynėsi perdaug kietai, nevengė nesportiškumų ir dažnai gelbėjosi visiškai nemeisteriškais užribiais ar kampiniais. Stipri pajėga yra jų vartininkas Rotola, vis pataikydavęs būti vietoje ir išsaugojęs vartus nuo įvarčių. Ne be to, kad lietuvių tarpe stigo šaulių ir taip išmaningai antpuoliai užgesdavo pariedinime ar pro šalį.

Lūžis lietuvių nenaudai buvo atžymėtas pat pradžioje, kai priešininkams vedant 0-1, nebuvo išnaudotas baudinis. Jokūbaitis supylė vartininkui į rankas ir ši nesekmė, atrodė, turėjo įtakos į tolesnį neužtikrintumą. Beje, tų baudinių buvo pribirėję rekordinis skaičius — iš ivso penki. Elizabeth SC išnaudojo abu, o mūsiškiai, iš trijų progų, pajėgė įprasminti tik vieną, kai antram kėliny teko šaukti vartininku žaidusį Kalašinską, kuris stilingai įzvimbino į kamputį. Prieš tai Kuhn, perdaug aiškiai davęs vartininkui dasigaudyti, kur jis smūgiuos, taip pat sukirto Rotolai į rankas.

Geltonai — žalieji šį kartą išėjo smarkiai skirtingos sudėties. Kurį laiką vidurio puoliku žaidęs kubietis Gonzales, pasibaigus svečio vizai, turėjo grįžti į savo gimtinę ir mūsiškiai neteko uoliojo įvarčių kir tiko. Rudenį Gonzoles grįš, Atsisveikinta su įprastiniu var tininku Hlavac, kuris mūsiškių gretų daugiau neatstovaus.

Iš naujųjų veidų matėme tris latvius, kurie savo pradinį pasirodymą atlaikė. Kaip minėta, Kalašinskas bandė sa vo sugebėjimus vartuose ir keletą kartų pasiaukojančiai krito po priešininkų kojomis. Per anksti spręsti, ar Kalašinskas padės išspręsti taip jautrią vartininko problemą, bet gerų norų pas jį nestinga.

Lietuvių SK: Kalašinskas—Jančevskis, Jargans — Saldaitis, Dreifuss, Jergers — Kuhn, Grazis, Sabaliauskas, Jokūbaitis Gražys. Vėliau dar žaidė Steponavičius.

Pr. savaitę Vienybėj buvo skelbta, jog mūsiškiai žais su Newarko SC. Taip iš pradžių buvo oficialiai skelbta, bet vėliau priešininkas pakeistas ir Vienybėj pataisas daryti buvo per vėlu. Atsiprašome.

Lietuvių SK antroji komanda su Elizabth SC II baigė 2-2. Mūsiškių naudai įvarčiais pasirūpino Bagdžiūnas ir Ubara. Priešininkai stebino savo elgesiu, ir vieną iš jų eilių už nesportiškumą teisėjas pašalino iš aikštės. Atrodo, abi Elizabeth SC vienuolikės stinga sportinio išsiauklėjimo ir jų žaidikų savotiškumai iš žiūrovų tarpo susilaukdavo reakcijos.

Iš Lietuvių SK II komandos, kuri gėrėja, tenka paminėti jaunąjį vartininką Remėžą, kuris savo pareigas atlieka gražiu stiliumi.

Naujiena yra Lietuvių SK jauniai futbolininkai, kurie jau yra pradėję rungtyniauti. Sekmadienį jie žaidė prieš Minervos SC jaunius ir pralaimėjo 9-2. Atžalyno pastangos pramokti futbolo yra sveikintinos.

SEKMADIENĮ FUTBOLAS

Kovo 29 d. Lietuvių SK pirmoji vienuolikė turi draugiškas rungtynes su Minerva SC (DAFB augštoji lyga). Pradžia 2:30 val. Nuo 12:45 val. žaidžia antrosios komandos, o 11:30 val. rungtynių rugpiūtę pradeda abiejų klubų jaunių vienuolikės. Rungtyniaujama Queens Soccer Field, Bellerose, L. I.

Lietuvių visuomenei gera proga gamtoje praleisti laisvalaikį pasidomėti padidėjusia mūsų futbolininkų šeima.

TRUMPAI

● Krepšininkas Algirdas Birutis, kaip JAV karys ilgą laiką išbuvęs Europoje, grįžo į New Yorką. Savo sportiniais įspūdžiais iš Europos Birutis pasidalins su mūsų skaitytojais.

● Tarpvalstybinės futbolo rungtynės Vokietija — Austrija baigėsi 0-0. Rungtyniauta Koelne prie 80,000 žiūrovų. Tuo būdu autsrai dalinai atsiteisė už paskutinį pralaimėjimą vokiečiams 0-2 (Vienoje).

● DAFB augštosios lygos pirmenybėse Swiss FC nugalėjo ligšiolinį meisterį German Hungarian SC 4-2. Atrodo, šiemetinį meisterį išspręs dvikovė tarp Swiss FC ir Elizabeth SC.

● Krepšininkas Algirdas Oš lapas, dabar JAV karinėj tarnyboj, rašo iš Panamos kanalo zonos. Futbolininkas Algirdas Mileris rudenį baigs vilkėti kario uniformą.

● National Challange Cup Rytinių valstybių pirmutinėse baigminėse rungtynėse Harmarville SC, Pa. nugalėjo N. Y. Americans (profesionalai). Pasekmė 0-1. Kovo 29 d. bus žaidžiama laimėtojų mieste. Harmarville SC yra pernai laimėję šią taurę ir neseniai buvo parklupdę German Hungarian SC (DAFB augštoji lyga) 5-1.

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių

$295 Prabangus ąžuolinis karstas, laidotuvių vežimas ir vienas limozinas į bet kurias vietos kapines. Jums kainuotų $495 tokios laidotuvės.

Bet Polako kaina — $295.

Su auksiku apmuštu karstu pigiau kaip $185

Pilnas karstų pasirinkimas
Žemiausios kainos

Vis tiek, kur Jūs gyvenate. Polakas Jums gali patarnauti.

Antanas Polakas
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
151 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

Tel. EV. 6-6438

M. and Z. Auto Collision Works

Lietuvių specialistų collision ir auto taisymo d-vė
BODIES & FENDERS STRAIGHTENED

COMPLETE AUTO PAINTING — DUCO REFINISHING

Atliekami visi collision. dažymo ir mech. taisymo darbai
TEPIMAS IR POLIARAVIMAS
Darbas atliekamas pigiai ir sąžningai

J. MALDUTIS
Z. ZALIAUSKAS

1506-16 MYRTLE AVENUE
Bet. Gates Ave. and Linden St.
BROOKLYN, N. Y.

STEAMBOAT INN
ALMA KASMOČIUS, Vedėja
ĮVAIRŪS GĖRIMAI, PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
Salė šokiams, susirinkimams, vestuvėms ir kitokiems pobūviams.
Didelis ir gražus daržas piknikams bei išvažiavimams.
89-91 Steamboat Rd., Great Neck, L. I.
TELEFONAI:
Great Neck 2-1546 (Biznio) — Great Neck 2-3389 (Rez.)

LATVĖ ADVOKATĖ
DR. JUR. SOPHIE BERZINS
Praktikavo Baltijos valstybėse, Vokietijoje ir dabar — Amerikoje. Taip pat padeda lietuviams, reikalingiems teisinių patarimų.
245 LENOX RD., BROOKLYN 26, N. Y.
ULster 6-4938

Tel. EVergreen 6-5181
KARL EHMER — PORK STORES
Geros rūšies įvairios mėsos, vaukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:

68-38 Myrtle Avenue, Glendale, N. Y.
68-38 Forest Avenue, Ridgewood, N. Y.
136-59 Roosevelt Avenue, Flushing, N. Y.
60-04 Woddside Aenue, Woodside, N. Y.
185-24 Horace Harding Bld. Fresh Meadows, Flushing
219 Jamaica Avenue, Queens Village, N. Y.
176 Rockaway Avenue, Valley Stream, N. Y.
4380 White Plains Road, Bronx, N. Y.
19 West Post Road, White Plains, N. Y.

MAIN STORE
6202-10 MYRTLE AVE. — GLENDALE 27, N. Y.

ANNA'S BEAUTY SALON
ANNA SHEBERG, sav. estų tautietė
Patarnavimas sąžiningas
Tarpe 51 ir 52 St., New York 22, N. Y.
(Viš IRT Lexington Subway 51 St. Stoties)
Plaukų garbiniavimas $7.50 ir daugiau. Papuošimas artakių ir blakstienų.
581 Lexington Ave., New York City
Telefonas PL 3-5967

HENRY J. WONSON
(Vencevičius)
GENERAL INSURANCE
Bendros apdraudos reikalais patartina kreiptis į jauną, bet patyrusį toje srityje savo tautietį. Gausite tinkamą ir sąžiningą patarnavimą.
536 JAFFREY COURT, Brooklyn 35, N. Y., NI. 8-6222
189 MONTAGUE ST., Brooklyn, N. Y., TR. 5-5796

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 — Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius — ALB. BALTRŪNAS-BALTON. Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 — NOTARY PUBLIC

J. M. BUYAUSKAS
NAUJAI ĮRENGTA KOPLYČIA
22 DAVIS AVENUE, KEARNY, N. J.
Telefonas: KEarny 2-2588

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr., **84-02 Jamaica Avenue,** Tel. VIrginia 7-4499
J. B. SHALINS, **Woodhaven, N. Y.**, Koplyčia Laidotuvėms

MARCY FUNERAL HOME, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVE., BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone LInden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. — Tel. NEwton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Telefonas: *EVergreen 7-7411*
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
KLEEN KOL COAL CO.
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET — BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 — Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

CAPPIELLO KRAUTUVĖJE
Galite gauti radijo bei televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, dulkių siurblių, prosų rašomųjų mašinėlių, dūjomis bei aliejumi kurenamų krosnių (gas ranges), lovų, stalų ir kitokių namų apyvokos dalykų.
Jau 36 metai, kai Cappiello sąžiningai tarnauja visiems savo klijentams.
Visi Brooklyno ir apylinkės lietuviai perka Cappiello krautuvėje.
Cappiello krautuvėje gaunamos lietuviškos plokštelės.
CAPPIELLO KRAUTUVĖ
706 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 8-7848

PIRKDAMI BALDUS DIRBTUVĖJE JŪS SUTAUPYSITE 50 NUOŠIMČIŲ
(Parodė ši skelbima)
Mes kviečiame aplankyti mūsų minkštų baldų dirbtuvės parodą ir pasinaudoti šia proga.
Mes gaminame baldus pagal užsakymą ir individualų skonį, duodami penkių metų garantiją.
Niekur nerasite gražesnių, tvirtesnių ir geresnių baldų, kaip mūsų keturių aukštų dirbtuvėje.
Mūsų gamybos baldai lietuviams yra žinomi nuo 1928 metų. Dabar mes same pasiruošę patarnauti ir naujakuriams...
ATLANTIC UPHOLSTERY CORP.
(Prieš Williamsburg Savings Banka)
174 BROADWAY (Driggs Ave.) **BROOKLYN 11, N. Y.**
Tel. EVergreen 7-1954

ETTORE GALENO, Inc.
7954 METROPOLITAN AVENUE
MIDDLE VILLAGE 79, N. Y.
(Prie Šv. Jono kapų)

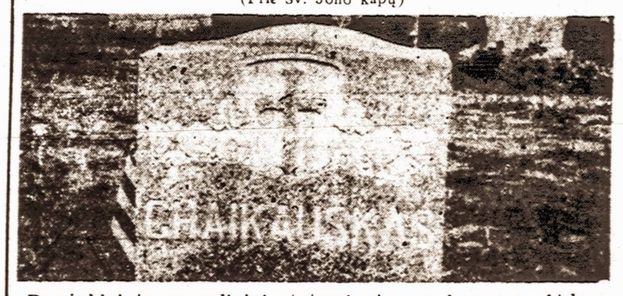

Paminklai ir nauzoliejai statomi visuose kapuose. Atdara kasdien, įskaitant sekmadienius ir šentadienius.
Sutaupysite, pirkdami tiesiog iš gamintojų.
Tel. DA 6-2356

DĖMESIO
Kviečiame vyrus ir moteris, senus ir jaunus, stoti į Lietuvių Išganymo Armiją (Lithuanian Salavation Army)
Reikalingi mokantieji skambinti pianu, grojantieji armonika, ar kitokiu muzikos instrumentu. Kreiptis kiekvieną sekmadienį 3 val. p. p. 543 **Leonard St., Brooklyn, N. Y.**
Pirm. D. DIŠKEVIČIUS

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

Tel. VIrginia 9-3112
PARK FLORIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

NORITE GEROS — MENIŠKOS
FOTOGRAFIJOS:
PORTRETO,
ŠEIMOS,
VAIKŲ,
įvairių progų nuotraukų?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS,
baigęs New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

Lietuviai advokatai

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP. 7-7083

WM. J. DRAKE
(DRAGUNAS)
85-03 Wareham Pl.
JAMAICA ESTATES 3, N. Y.
JAmaica 6-7272

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

ANTHONY J. WESLAN
(VIŽLANSKAS)
16 Court Street,
BROOKLYN 11, N. Y.
MAin 5-1260

GERIAUSIS
INSURANCE
IR
REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai: 532
Virginia 9-0842 ir
Virginia 7-4111

S. P. Zubavičius
INCOME TAX. REAL ESTATE
111 AINSLIE STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Telefonai:
EVergreen 4-3049 ir
WEstfield 2-7174-J

Anne M. Sabliskas
Pirmoji Lietuvaitė
CHIROPRAKTORĖ
Ligoniai priimami antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. v.
Šeštadieniais nuo 1 iki 5 v. v.
ir pagal susitarimą
902 BELMONT AVENUE,
Brooklyn 8, N. Y.
APlegate 7-4236

JOSEPH VASTUNAS
Real Estate & Insurance
Paskolos namams
108-07 LIBERTY AVE.,
Richmond Hill, N. Y.
VI 8-2239

JONAS SUTKAITIS,
Laikrodininkas.
Parduodami nauji ir taisomi bei atnaujinami seni laikrodžiai.
449 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

JONAS PATAŠIUS
Žiedai, laikrodžiai, jų taisymas, kosmetika ir religiniai dalykai.
307 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
Laikrodininkas
Taisomi ir parduodami laikrodžiai, žiedai, apyrankiai, auskarai ir t. t.
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.

NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišinys riešutų,uogų, šaknų ir lapų ji yra vartojama nuo visokių nerviškų ligų ir nerviškų galvos skaudėjimų, nuo šalčių ir lytiško silpnumo, greito pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikumų — ištvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrint kokia liga sirgtumėt, šitame mišiny yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras $8.00, pusė svaro $4.00, ketvirtis svaro $2.00.
Prisiunčiam į namus.
ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY,
South Boston 27, Mass.

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

Adv. S. Briedis, New Yorko Lietuvių Tarybos pirmininkas, praneša, kad vietos lietuviai organizuotai dalyvaus Lojalumo parade, kuris gegužės 2 d. New Yorke.

J. Brunza, žinomas muzikas, kuris su žmona nuvyko į Floridą, mums rašo, kad ten "oras šiltas, kaip Brooklyne liepos mėne į".

J. Giedrys-Licrentas, atvyko iš Šveicarijos ir lankėsi Vienybės įstaigoje. Jis žada pastoviai apsigyventi Chicagoje.

Prof. J. Brazaitis kovo 22d., buvo nuvykęs į Chicagą, kur skaitė Maironio minėjime paskaitą.

G. Penikas, neseniai baigęs technologijos institutą, pradėjo dirbti prie RAC radijo siųstuvų gamybos.

Dr. V. Jurgelevičius balandžio 22 d. išvyksta tarnauti į Dėdės Samo kariuomenę kaip gydytojas.

Jonas Valaitis, kartu su Antanu Oliu ir A. Lapinsku, išvyko į Chicagą, kur jis dalyvavo naujosios ALTS valdybos posėdyje.

J. V. Valickas, mūsų bendradarbis, kurį laiką ilsėjęsis Guatemaloje, dabar siunčia linkėjimus iš Meksikos.

P. K. Vaičiūnas, žinomas veikėjas ir biznierius, po keleto savaičių atostogų Floridoje, neseniai grįžo į Montello, Mass.

Albinas B. Želvis, brooklyčių Petro ir Veronikos Želvių sūnus, šiuo metu tarnaująs JAV kariuomenėje, sekmingai baigė apmokymą ir galės būti pasiųstas į specialią vadovavimo mokyklą.

K. Buividas praneša, kad jo Alliance Crystal kabarete, šį šeštadienį bus ypatingai graži programa. Dalyvaus egzotinė šokėja Lora Piere ir pagarsėjęs operetės baritonas Mario Cozzi.

Algirdas Brazis, pasibaigus Metropolitan operos sezonui, žadąs vasarą praleisti Chicagoje.

J. Ginkus praneša, kad jo saldainių krautuvėje galima gauti velykinių šokoladinių kiaušinių, zuikučių, lėlių ir kitokių dovanų, bei naujų sveikinimo atvirukų.

DAUG KAS SAVE PAŽINS ŠIŲ METŲ KULTUVĖJE

Balandžio pirmosios organas Kultuvė, išlaikydama trisdešimt metų senumo tradiciją ir šiais metais pasirodys. Joje bus daug aktualijų ir daug kas save lengvai atpažins. Siuskit pašto ženklų už 25 c. ir Kultuvę gausite į namus. Rašyti tokiu adresu: Kultuvė, 373 So 2nd St., Brooklyn, N. Y.

VELYKINIS KARYS

Jau išėjo iš spaudos Velykinis Kario numeris, kuriame apsčiai įdomios medžiagos. Gaunamas pas visus spaudos platintojus ir administracijoje: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y.

BACEVIČIAUS KONCERTO BELAUKIANT

Kompozitorius Vytautas Bacevičius

Kaip jau buvo anksčiau pranešta, žymus lietuvių pianistas Vytautas Bacevičius duoda savo šeštą Carnegie Hall koncertą, balandžio 26 d. 8:30 vakare.

Vytautas Bacevičius, pradėjęs studijuoti muziką būdamas penkerių metų amžiaus, pirmą viešą piano ir smuiko kombinuotą rečitalį davė 10 metų amžiaus.

Būdamas 15 metų amžiaus jis pirmą kartą atliko Mozarto concerto C minor su Lozdes Philharmonijos orkestru. Gi pasiekęs 17 metų amžiaus parašė pirmą simfoniją, kuri prancūzijus metais buvo atlikta Baltijos Tautų simfoniniame koncerte New Yorke.

Vytautas Bacevičius yra baigęs Lenkijos ir Prancūzijos konservatorijas su aukščiausiais atsižymėjimais ir nuo 1927 metų Europoje yra davęs virš 300 koncertų, aplankydamas beveik visas Europos valstybes.

Nuo 1930 iki 1939 metų jis profesoriavo Kauno valstybinėje konservatorijoje. 1938 m. Belgijos karaliaus buvo pakvietas dalyvauti tarptautiniame pianistų konkurse kaip jury narys ir buvo apdovanotas karališkuoju ordenu.

Karo metu Vytautas Bacevičius koncertuoja Pietų Amerikoje ir Buenos Aires laikraščiai jį prilygino prie Rosenthalio, Rubinšteino ir Brailowskio, vadindami vienu žymiausiu pasaulyje pianistu.

Jungtinėse Amerikos Valstybėse Vytautas Bacevičius iki šiai dienai yra davęs apie porą šimtų koncertų ir amerikiečiai kritikai jį vertina, kaip pirmaeilį kompozitorių ir pianistą.

Be virš paminėto Carnegie Hall koncerto, Vytautas Bacevičius dar duos tris koncertus New Yorke balandžio ir gegužės mėnesį. Paskui jis yra pakviestas koncertuoti ne tik įvairiuose JAV miestuose, bet ir į Kanadą, Meksiką, Columbią, Venecuelą ir kt.

Savo šeštame Carnegie Hall koncerte Bacevičius atliks Bacho, Scarlatti, Chopino, Liszto, Ravelio, Debussy, Tcherepnine, Gruodžio ir savo veikalus.

Reikia manyti, kad lietuviškoji visuomenė neapvils taip užsitarnavusio lietuvių visuomenei ilgamečio ir žymaus lietuvių pianisto — kompozitoriaus, atsilankydama į jo koncertą, balandžio 26 d.

Bilietai jau parduodami Carnegie Hall kasoje ir pas J. Ginkų. **K. V.**

ALT nariai Washingtone

Šią savaitę Washingtone lankėsi Amerikos Lietuvių Tarybos nariai L. Šimutis, adv. A. Olis, dr. P. Grigaitis ir M. Vaidyla, stengdamiesi užmegsti kontaktus naujoje vyriausybėje, Kongrese ir Valstybės Departamente.

Į bendrą delegaciją, kurią sudarė 11 asmenų, įėjo visų keturių srovių bei SLA atstovai.

LTS atstovavo naujasis pirmininkas adv. A. Lapinskas iš Chicagos ir J. Ginkus iš Brooklyno.

VELYKŲ PASAKOS

Ką tik, matomai, taikyta kaip velykinė dovana mūsų mažiesiems, lietuviškų knygų rinkoje pasirodė naujas Vagos leidinys N. Butkienės Velykų Pasakos. Turinyje randame 6 įdomias velykines pasakas apie margučius, kiškučius ir vaikučius. Iliustruota turiniui pritaikytais paveikslais. Trijų spalvų meniškas viršelis, pieštas dail. P. Osmolskio. Didoko formato. Pardavinėjama po 1 dol.

Kai vaikų literatūros šiuo metu labai mažai tepasirodo, šios Velykų Pasakos yra tikra dovana mažiesiems. Ją įsigyti galima pas platintojus ir leidykloje, rašant šiuo adresu: Vaga, 210 Humboldt St., Brooklyn 6, N. Y.

DR. L. M. ZARYCKY, M. D.
priima ligonius dr. J. Waluk office priėmimo val. 4—8 val. p. p. ir susitarus
161 North 6th Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9229

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9737

ČIA RASIT EUROPIETIŠKĄ NUOTAIKĄ

BRAUHAUS
Bavarian Cabaret
249 E. 86 • LE 4-9840
ENTERTAINMENT • DANCING
SCHNITZELBANK
Open 7 days a week for
LUNCHEON • DINNER • SUPPER

THE LORELEI
DINING • DANCING
233 E. 86 • SA 2-9926
Open every night for
DINNER AND SUPPER
CONTINUOUS DANCING

THE DOMINO
210 E. 86 • TR 9-5630
"New York's Largest Nite Club Dance Floor"
JOHN BARNEY & HIS ORCH.
AL CASTELLANOS & RUMBAS
BANQUET FACILITIES

RHEINLAND
228 E. 86 • RE 4-9366
LUNCHEON • DINNER • SUPPER
Entertainment and Dancing featuring
ROSALIND GRANT • FRITZ KLUTSEN
ERNIE STEMM & his Orchestra

CAFE GEIGER
206 E. 86 • RE 4-4428
LUNCH • AFTERNOON TEA
DINNER • SUPPER
CONCERT MUSIC DAILY
4 to 6 P.M. • 8 P.M. to 1 A.M.
EXCELLENT PASTRIES TO TAKE HOME

Enjoy An Evening At The
SWITZERLAND
225 E. 86 • SA 2-9561
Open 7 nights a week for
DINING AND DANCING

Atsilankydami į **YORKVILLE** nepamirškite apsilankyti

Geras maistas ir europietiškai įrengtos vietos

Prilaikykime Pinigus Savųjų Tarpe!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
X. STRUMSKIS, savininkas
322 Union Avenue,
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089
Vienintelė lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 17 metų.

Pračjusiais metais Amerikos Raudonasis Kryžius išleido 21 milijoną dolerių nukentėjusiems nuo audrų sušelpti. Šį mėnesį baigiasi Raudonojo Kryžiaus vajus. Ar neužmiršai paaukoti?

MUMS rašo

Mielas Redaktoriau:

Siunčiu Jūms 5 dol. už naują prenumeratą, siųskite Vienybę mano draugei T. Danilevičienei į Springfield, Ill.

Prie progos noriu pasakyti, kad "Mažasis don Camillo pasaulis" (Giovanni Guareschi) puikus dalykas! Skaityti jo nuotykius, tai taip pat, kaip atidaryti langą į gryną orą. Tarp nesibaigiančių žinių apie grumtynes didžiųjų ir lietuvių tarpe, tie nuotykiai veikia taip raminančiai, pakeičia visai prislėgtą nuotaiką, norisi tikėti, kad yra pasauly dar kaž kas gero: žmoniškumas, sąžinė. O kad Don Camillo kalbasi su Kristum, tai tik tą veikalą pratur tina.

Su pagarba,

Leokadija Mačiūnenė

P. Redaktoriau:

Rašote, jog laukiate daugiau atsiliepimų apie "Mažasis don Camillo pasaulis". Mano nuomone jis yra vienas iš geriausių spausdinamų Vienybėje ir būtų malonu matyti daugiau tokių. Ta pati nuomonė yra ir keleto kitų skaitytojų, su kuriais teko kalbėti.

Nesuprantama yra ką rado tame rašinyje p. B. Wilkins, kas įžeistų tikėjimą ar Dievą.

Su pagarba,

V. K.

Gerb. Redaktoriau:

Nuo pat pradžios su dideliu dėmesiu skaitau Vienybėje spausdinamą Guareschi apsakymą "Mažasis Don Camillo pasaulis" ir noriu pastebėti, kad dar niekad jokiu apsakymu taip nebuvau susižavėjęs kaip šituo.

Visa mano šeima nekantrau dami laukiame sekančio Vienybės numerio, norėdami perskaityti tolimesnius Don Camillo ir Peppone nuotykius.

Aš labai stebiuos, kad atsiranda skaitytojų, kuriems jis nepatinka. Būtų gerai, kad Vienybė įdėtų B. Wilkinso ir P. Juškevičiaus fotografijas, atsisakiusių dėl Don Camillo skaityti Vienybę, nes manau, kad visiems skaitytojams būtų įdomu pamatyti jų veidus... Aš net sutinku apmokėti klišės padarymo išlaidas.

Reiškiu pagarbą,

Chicago, Ill. **J. Pr.**

Aukos Vienybės Popierio Fondui

Peter K. Vaičiūnas, Brockton, Mass.	5.00
J. Puodžiūnienė, Brooklyn, N. Y.	1.00
J. Kubeliūnas, Cleveland, Ohio	1.00
A. Puodžiūnas, Grand Rapids, Mich.	1.00
J. Škėma, Newark, N. J.	1.00
K. Marcinkevičius, Athol, Mass.	1.00

PAVASARINIS MENO IR LITETRATŪROS VAKARAS

Apreiškimo parapijos mokyklos lituanistikos grupės Tėvų Komitetas balandžio mėn. 18 d., šeštadienį, Angelų Karalienės parapijos salėse rengia pavasarinį meno ir literatūros vakarą.

Gautas pelnas skiriamas besikuriančiai lietuviškai pradžios mokyklai Brooklyne išlaikyti, rašome visų minėtą dieną kitokių parengimų nerengti.

Lietuvių Tėvų Komitetas.

PARDUODAMAS Brooklyne mūrinis namas, 4 aukštų, 8 butai, gerame stovyje, gražioje vietoje prie gero susisiekimo. Nuomos į mėnesį gaunama $187. Pirkęs turės laisvą butą. Parduodamas už $11.000 (įmokėti grynais $5000). Teirautis šeštadieniais ir sekmadieniais arba vakarais: A. S. 222 Pennsylvania Ave. Brooklyn, N. Y.

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED
Latest Interest Rate **2½%** A Year Credited and Compounded Quarterly
On Regular Savings Accounts
Interest starts the first of the month on sums from $25 to $10.000
Deposits made on or before January 10. April 5. July 10. and October 5 will draw interest from the first of such months if left to the end of the quarterly dividend period
THE **Kings County SAVINGS BANK**
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to $10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS
TREČIADIENIAIS, NUO 9:30 IKI 10 VAL. VAK.
IŠ WWRL, 5000 kcl.
495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9293

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kogeriausiai.
532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
KABARETAS
Baras, Restoranas, Salė
VYT. BELECKAS, savininkas

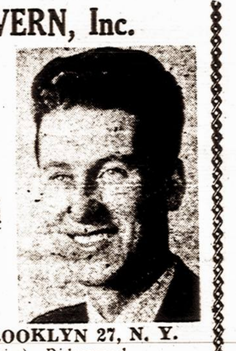

Šokiai kiekvieną šeštadienį grojant "Nakties Pelėdų" orkestrui
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

NAUJAI ATIDARYTAS
JULIUS' RESTAURANT
JULIUS DAUGMAUDIS,
Savininkas
ĮVAIRŪS GĖRIMAI, PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 4-9533.

KVIEČIAMI APLANKYTI NAUJAI ATIDARYTĄ
PALANGOS RESTORANĄ
(Restaurant Corp. Palanga)
ŠVIEŽIAS MAISTAS. LIETUVIŠKI PATIEKALAI.
337 UNION AVENUE, BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. UL 8-7821

ALLIANCE CRYSTAL COCTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakarais muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

WAGNER THEATER
KASDIEN DVI FILMOS VOKIEČIŲ KALBA
PASAULINĖ KRONIKA
JAUKI KINO TEATRO SALĖ
Filmos keičiamos penktadieniais visai savaitei
110 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y.
Patogus privažiavimas:
Kasa atidaryta 1 val. kasdien. Tel. HE 3-2613
BMT Subway — Canarsie Linija iki DeKalb Ave. Stoties.

86-TH ST. CASINO TEATRAS
210 East 86th Street
Tel.: REgent 4-0257
BUtterfield 8-0561
Nuo kovo 27 d. iki balandžio 2 d.
PIRMĄ KARTĄ AMERIKOJE
"DER MAJORATSHERR"
Su Willy Birgel — Anneliese Ubling — Viktoria v. Ballasko—Harry Liedtke—Werner Scharf—Hedwig Wangel — Ernst Sattler
"KARUSSELL"
Su Paul Henckels — Richard Korn — George Alexander
NAUJAUSIA SAVAITĖS APŽVALGA